

Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!

ŘÍJEN

1998

OBSAH

Ukřížován světu	1
Existují zázraky?	4
Transcendentální meditace	9
Dveře do království	12
Poučení	13
Duhový festival	16
Larry Flynt	17
Zatloukat	18
Volba životního partnera	21
Mitochondriální hodiny	23
Evoluční nazírání na svět	26
Je křesťanství utopie?	28
Vědění a vzdělávání	30
Trendy	32
Moudrost	33
Napsali jste nám	37
Sekularizace	41
Misie a život mezi Auky	41
K zamyšlení	43

UKŘÍŽOVÁN SVĚTU

- ♦ *Ale ode mne odstup to, abych se chlubil, jedině v kříži Pána našeho Jezukrista, skrze něhož jest mi svět ukřížován, a já světu.*
(Galatským 6, 14 Kralická Bible)

S blížícím se novým tisíciletím je člověk naplněn mnohými nadějemi a nebyvalou svobodou. Lidským možností nejsou kladeny žádné hranice. Po tolika závatných úspěších ve všech oblastech lidské existence se ani nedívíme. Názor "**Dělej si co chceš, nikdo ti nemá právo bránit**" se stává mottem, rází se směr pozitivního myšlení. Myšlení tak pozitivního, že přechází do extrému a člověk ztrácí kontakt s realitou. Člověk se stává středem svého vlastního světa, jehož zákony jsou podmíněny zákony společnosti, v níž žije. Žebříček hodnot dostává jinou podobu. Mnohé výrazy nabývají negativního významu a postupně z lidského slovníku mizí.

Křesťan se aktivně podílí na životě společnosti, která je svou tvář odvrácena od Krista. Ovlivněn pozitivismem nechce mnohdy ani slyšet o krizi, smrti či utrpení. To vše je příliš negativní. Chce slyšet o svých možnostech, o své neomylnosti, moci zvítězit nad vším, s čím se v životě setkává. Postupně se dostává do stavu, kdy už vlastně Pána Boha nepotřebuje. Víru v Boha nahrazuje víra v sebe sama. Pozitivně naladěný věřící Pána Boha neodmítá, možná ho svými ústy vyznává, ale jeho život je podřízen uskutečňování vlastní vůle, podle toho, jak je třeba, anebo jak se situace vyvíjí. Dokonce se snaží svou vůli podsunout v modlitbách i Pánu Bohu. Jinými slovy, Boží vůle se mění podle křesťanova momentálního

2 ZÁPAS O DUŠI

citového rozpoložení. Mohli bychom se rozhovořit o evangeliu prosperity, které tak často odvrací člověka od Boží pravdy. Takový člověk nerad slyší o kříži anebo o smrti.

Ano, kříž je skutečně symbolem smrti. Ovšem v chápání upřímného křesťana tyto pojmy nabývají jiného významu. Proto Bible o kříži tolik hovoří. Proto apoštol Pavel dává kříž do úzké souvislosti s životem. Člověk totiž přijetím negativního získává pozitivní. Přijetím smrti Pána Ježíše Krista na kříži je člověk schopen vnímat a ocenit získanou svobodu a věčný život.

Pán Bůh zná velice dobře povahu i charakter člověka. To, co způsobilo pád anděla-Světloňose i prvního člověka, způsobuje pád nejednoho člověka-křesťana i v dnešní době. Pýcha je hřích a člověk snadno pýše podléhá. Přichází v různých formách a může se vloudit i do srdce upřímného křesťana.

Příběh Jidáše Išariotského je velice dobře znám. Jak je to možné, že Jidáš zradil? Znal Pána Ježíše, naslouchal Jeho slovům po celou dobu, kdy Pán Ježíš chodil po zemi, vyučoval a kázal. Skutečnost, že byl mezi učedníky, nám dosvědčuje, že se vědomě rozhodl k následování Pána Ježíše. Tak jako ostatní učedníci byl obeznámen s plánem spasení pro člověka. Věděl, proč Pán Ježíš přišel na svět. Zdá se, že také věřil. Přesto jeho život končí naprostou beznadějí. Možná nevěřil v realitu kříže, možná počítal s tím, že se Pán Ježíš zatknout nenechá, že se opět nějakým způsobem ztratí... Nevíme, v jakém rozpoložení se nacházelo jeho nitro. Byl přesvědčen, že Boží láska nedovolí, aby byl Boží Syn ukřižován? Předpokládal, že později všichni vysvětlí a uvede do pořádku? Spoléhal na Boží lásku k člověku? Otupělo jeho srdce natolik, že ani nevnímal slova Pána Ježíše při poslední večeři? Nemyslel na následky?

Touha po penězích, jinými slovy hřích, mu zastřela zdravý úsudek. Následky svého činu si uvědomuje

příliš pozdě. Jeho život končí smrtí. Tolik slyšel o Božím království a přesto neodolá, hříchu podléhá a připravuje se o podíl na Božím království.

Jidáš měl všechny předpoklady k tomu, aby na věčnosti podíl měl. Stejně předpoklady má také člověk v dnešní době. Je dokonce obeznámen s Jidášovou zkušeností, přesto ne jeden věřící končí v beznaději jako Jidáš. Naše sebevědomí umocněno vírou v sebe sama nás otupí. Vytvoříme si vlastní desatero a známost Písma používáme k tomu, abychom omluvili své slabosti a prohry. Nezastaví nás příklad krále Saula, zkušenost Eliho s jeho syny ani hřích krále Davida. Nám se to přece nemůže stát ... a zahráváme si s hříchem, ať už má jakoukoliv formu či podobu. *"Dnes ještě ne, ale zítra to určitě dám do pořádku. Však Pán Bůh mi rozumí, poprosím a On mi odpustí."*

Ano, Pán Bůh zná mentalitu člověka. On člověku opravdu rozumí, zná následky hříchu, jakou beznadějí a hořkost přináší. Proto přichází s křížem.

Kříž znamená utrpení. V hovorové řeči často tímto výrazem vyjadřujeme něco velice nepříjemného. Říkáme *"To je ale kříž"* a hledáme způsob, jak se této krize zbavit. Uleví-li se nám, cítíme se osvobozeni a snažíme se podobné situaci vyhnout, ale bez kříže není svobody.

Skrze kříž Pána Ježíše Krista můžeme získat nepopsatelnou svobodu. Jedině ten, kdo okusil kříž, si váží svobody. Potřebu nového a svobodného života vnímá ten, kdo se zastavil a pohleděl na dno své duše. Tento pohled nám odhalí *"samou bídu, samý hřích"*, jak zpíváme v jedné písni. To je podstata člověka a ten, kdo to pochopí, bojuje celou svou bytostí proti tomu, aby sklouzl zpět. Jidáš nebojoval.

Nedosáhl svobody. Upřímný křesťan sám k sobě i vůči Pánu Bohu si uvědomuje nebezpečí hříchu, jemuž je neustále vystaven. Stará přirozenost se chce ujmout vlády. Boj proti lidským

slabostem nikdy nekončí. Proto potřebujeme kříž, aby ten starý člověk byl na něm, skrze Pána Ježíše, ukřižován. (Řím. 6:6)

Nepodléháme falešnému dojmů, že tím je vše vyřešeno a nic se nám již nemůže stát. Nevěřme více sami sobě než Pánu Bohu. Nebo naopak - nerezignujeme při těžkostech, kterým musíme při následování Pána Ježíše čelit. Rozhodneme-li se kráčet s Kristem a skutečně tak činíme, budeme ohromeni, jakou silou nás Pán obdaří, abychom nad hříchem vítězili.

U křesťana se stává hodnotou to, co je hodnotné v Božích očích. Dochází k přehodnocení a to světské nutně ustupuje do pozadí. Do jaké míry, to záleží na tom, kam je upřen náš pohled. Ke kříži Pána Ježíše Krista, anebo na něco jiného. Může to být cokoliv. Nejčastěji to bývá upřenost na sebe sama. To je také směr, kterým se ubírá současná společnost. Mladý člověk je pod vlivem výchovy sobeckého přístupu k životu: "Pamatuj, že nikdo a nic není důležitější než ty sám." Ovoce tohoto přístupu k životu je patrné i na půdě našich sborů. Světské způsoby a myšlení se postupně vkrádají do našeho podvědomí a mnohdy ztrácíme soudnost. Není to nakonec nic nového pod sluncem. Proto se to také ozývá v Pavlových dopisech k jednotlivým sborům. Kéž je i naší chloubou vyznání:

◆ *Skrze Pána Ježíše Krista mi je svět ukřižován a já světu!*

(Gal. 6:14)

Abychom se mohli s tímto vyznáním ztotožnit, musíme si uvědomit, kde je hranice mezi světským způsobem života a životem oddaným Kristu. Rozhodně to není život poustevníka ani návrat k primitivnímu způsobu života. Člověk byl Pánem Bohem postaven na tuto zem, aby ji obdělával a pracoval. Člověk byl také obdařen inteligencí, která mu umožňuje mnohé zdokonalovat. Při práci se jistě nutně projeví i lidská vynalézavost, která vede k revolučním změnám. Pán Bůh člově-

ka stvořil pro život ve společenství, proto existuje rodina jako malá buňka společnosti. Ta se potom promítá do okolí a dochází k vytváření různých druhů společností. A to s sebou přináší různé výhody a nevýhody v kladném či záporném smyslu. Proto je tak důležité znát hranici. Proto je tak důležité svůj život podřizovat Božímu přikázání a uvědomovat si, že porušením jednoho porušuji i všechna ostatní přikázání. Boží Slovo nás vybízí, varuje, vyučuje, potěšuje a je plné naděje. Té naděje, kterou člověk může poznat jedině ve smrti Pána Ježíše Krista. On zvítězil nad smrtí, a tím nám zajistil místo na věčnosti. Nyní je na nás, do jaké míry jsme ochotni svůj život podříditi tomu, kdo nás vybízí k následování. Jen na nás záleží, do jaké míry jsme ochotni podrobovat své chování, způsob řeči i myšlení Božím způsobům. Kralický překlad Bible to velice výstižně vyjadřuje:

◆ *S bázní a třesením spasení své konejte! (Filipským 2:12)*

Výzva v sobě skrývá určitou naléhavost. Jistě ne zbytečnou. Každý, kdo prošel zklamáním sama sebe, této výzvě rozumí a je za ni vděčný. Jen tak si přestaneme zakládat na své osobnosti a s opravdovou úctou a bázni budeme přijímat jednotlivé dny s vděčností za vše, co jsme a co máme z milosti Boží. Pouhá myšlenka na Boží všudypřítomnost a vševědoucnost by nás měla vést k čistému životu, protože před Bohem není nic skryto. Slova výmluvy a vysvětlování nám ztuhnou na rtech a skutečně oněmíme. Žijeme s tímto vědomím den co den? Vychováváme v tomto vědomí i naši mladou generaci?

◆ *Ať každý vidí, že nic nemáme společného se světským způsobem života, že svět nám skutečně je ukřižován a my světu!*

(Gal. 6:14)

- Nataša Legierská -

Slavná naděje

(březen 98)

EXISTUJÍ ZÁZRAKY?

Pro křesťany je důležité zabývat se nejrůznějšími otázkami a námitkami, které vznesou lidé neznající Boha, aby byli schopni uspokojivě a fundovaně odpovědět. Oponenti křesťanství jsou totiž přesvědčeni, že jde o prostodouhou nebo slepou víru. Opak je pravdou. Jestliže se nepostavíme humanistickým interpretům na jejich myšlenkové rovině, budou i nadále ovlivňovat miliony lidí svou naturalistickou nebo pohansko-náboženskou filozofii v jakoby vědeckém balení. Je na čase, abychom my, bibličtí křesťané spoléhající jen na Boží milost skrze Kristův kříž, odhalili slova Písma:

◆ *Ať nikdo sám sebe neklame. Domnívá-li se někdo z vás, že je v tomto světě moudrý, ať se stane bláznem, aby se stal opravdu moudrým.*
(1. Korintským 3:18)

Neboť je psáno:

◆ *Zahubím moudrost moudrých a rozumnost rozumných zavrhnou. Kde jsou učenci, kde znalci, kde řečníci tohoto věku? Neučinil Bůh moudrost světa bláznovstvím? Protože svět svou moudrostí nepoznal Boha v jeho moudrém díle, zalíbilo se Bohu spasit ty, kdo věří, bláznovskou zvěstí. Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného.*
(1. Korintským 1:18-23)

Přirozený člověk je přesvědčen, že zázraky nejsou, nebyly a nikdy nebudou, zatímco Bible je plná zázraků.

Prvním a největším zázrakem bylo stvoření v šesti dnech, počátek církve byl předem ohlášen snad nejneuvěřitelnějším zázrakem, totiž vzkříšením Pána Ježíše Krista. Další zázraky, které si můžeme jen namátkově připomenout, jsou třeba panenské početí Ježíše Krista nebo nakrmení tisíců několika rybičkami a chleby. Pro křesťany jsou biblické zázraky potvrzením, že Bůh je všemocný a že v budoucnosti nadpřirozenou cestou ukončí tento světový

system a přijde si pro ty, kdo mu patří. Pro nevěřícího zázraky naopak dokazují, že Bible je plná podobenství, protože ve světě, v němž žijeme, nevidí žádné vybočení z normálu, vidí jen přirozený řád světa a přírody. Za stvořením nevidí zázrak, ale přirozený vývoj. Pokud víme ze zkušenosti, mrtví nikdy nevstávají z hrobů, žena otěhotní, jen když je oplodněna mužskou spermií, a pečené chleby a rybky se ještě nikdy nerozmnožily. Jinými slovy, biblické zázraky jsou pro ně stejně věrohodné jako hastrman.

Naším cílem není podrobně vysvětlit, jak se zázraky - tj. fenomény vybočující z přírodních zákonů - dějí, ani se nebudeme snažit vysvětlit zázraky přirozenými pochody světa. Naším cílem je ukázat, že naturalistický přístup k zázrakům propagovaný po více než dvě stě let je v rozporu s normálním lidským uvažováním a vědou. Naturalistické uvažování je založeno na chybné logice a předpoklätém myšlení, které dělá závěry dříve, než shromáždí důkazy. Nejprve si ujasněme terminologii.

Co je to zázrak?

Zázrak je nadpřirozený zásah do běžného chodu světa, zásah, který způsobí neobvyklý jev, jenž má svůj účel a který by se jinak nestal. Z toho vyplývá, že přírodní zákony chápeme jako normální, podle nichž se řídí celá příroda. Zázrak je však neobvyklý a nečekaný Boží zásah do přirozeného chodu dění. To samo o sobě neznamená, že by zázraky musely být v rozporu s přírodními zákony. Slavný fyzik Sir George Stokes řekl:

"Je pravděpodobné, že jevy, které nazýváme zázraky, nebyly způsobeny popřením nebo vypuštěním běžných přírodních zákonů, ale vzbuzením té části přírodního zákona, která je v běžných podmínkách vypnuta. Zázraky tedy neobcházejí princip příčiny a účinku. Zázraky jsou jenom způsobeny takovou příčinou, která přesahuje běžnou přírodu, a tou příčinou je Bůh, jenž zasahuje zvenčí."

Jsou zázraky možné?

Jestliže zázraky nejsou možné, potom je zbytečné se s nimi dál zabývat. Pokud možné jsou, potom musíme odpovědět na námitky, které se je snaží vyvrátit. Benedict de Spinoza argumentoval proti zázrakům následovně:

1. *Zázraky odporují přírodním zákonům.*
2. *Přírodní zákony jsou nezměnitelné.*
3. *Nezměnitelné přírodní zákony nemohou být překročeny.*
4. *Proto jsou zázraky nemožné.*

Jsou však přírodní zákony skutečně nezměnitelné? Má Spinoza správnou definici zázraku? Problém Spinozova uvažování vězí v tom, že vestavěl do svých předpokladů svůj osobní pohled na svět, totiž, že nic neexistuje mimo viditelný vesmír, a tak Bůh je vesmír. Nejprve určil, že přírodní zákony jsou pevné a neměnné, a proto logicky prohlásil, že zázraky jsou nemožné. Neměnnost zákonů znal Spinoza z Newtonovy fyziky. Dnešní vědci však chápou, že přírodní zákony nám nepopisují, co se musí stát, ale co se obvyčejně stává. Přírodní zákony jsou dnes chápány jako statistické pravděpodobnosti, a ne jako absolutně pevné a neměnné skutečnosti. Spinozovo chápání zázraku v sobě zahrnuje předpojatost vůči nadpřirozenému. Pokud je Bůh vetknutý do přírody nebo vůbec neexistuje, potom by byl zázrak přestupek vůči přirozenému pořádku a tedy nemožný. Jestliže však Bůh existuje mimo vesmír, potom zázraky jsou nejen možné, ale i nejvýše pravděpodobné. Boží příčina z vnějšku stvoření může zapříčinit neobvyklý důsledek v rámci platnosti přírodního zákona.

Jsou zázraky věrohodné?

Někteří lidé nepopírají možnost zázraků. Zázrak pro ně není absurdní, je jenom neuvěřitelný. Významný anglický skeptik David Hume rozvinul známou námitku týkající se uvěřitelnosti zázraků následovně:

1. *Zázrak je přestupek vůči zákonům přírody.*
2. *Pevná nezměnitelná zkušenost ustanovila tyto zákony.*
3. *Moudrý člověk tváří svůj pohled na svět podle zkušenosti.*
4. *Neměnná zkušenost z přírody dokazuje skutečnost, že neexistují žádné zázraky.*

Krátce řečeno, Hume tvrdí, že zázraky neexistují, protože s nimi nemáme žádnou zkušenost. Zázraky nejsou, protože jsem žádný nezažil. To je nejběžnější námitka skeptiků.

Hume je předpojatý podobně jako Spinoza, ale v jiném bodu. Předpokládá, že jistě ví, že veškeré zkušenosti všech lidí se zázraky jsou nulové, a proto zázraky neexistují. Jak ale může vědět, že všichni lidé v minulosti neměli a v budoucnosti nebudou mít žádné zkušenosti se zázraky? Jak si může být jistý, že minulost nepopřela nebo budoucnost nepopře jeho naturalismus? Hume v podstatě říká, že zná zkušenosti se zázraky všech lidí všech věků, minulých i budoucích. Jak se však vypořádá se svědectvím třeba apoštolů a těch, kteří prožili a viděli zázraky na vlastní oči? Hume vybírá jen tu evidenci, která se mu hodí. V každém případě se dopouští základního logického omylu tvrzením, že "moudrý člověk tváří svůj pohled na svět podle zkušenosti." S tím nemůžeme souhlasit. Podle Huma "větší zkušenost" znamená to, co se častěji opakuje, ale jakýkoliv mimořádný jev je většinou ojedinelý. Pravda, prakticky všichni lidé zemřeli a zemřou. Těch několik, kdo však byli oživeni, je tak zanedbatelný počet, že je Hume považuje za neplatné. Je to stejné uvažování, jako by někdo o loterii řekl, že jakákoliv výhra je nemožná, protože vyhraje jen jeden z milionu. Hume ztotožňuje zkušenost s pravděpodobností a tvrdí, že by nikdo neměl věřit ve výhru.

Tento myslitel argumentuje proti zázrakům s průměrnou logikou, která vlastně popírá všechny vědecké meto-

6 ZÁPAS O DUŠI

dy. Kdyby jakýkoliv vědec předem věděl - na základě přírodních zákonů (podobně jako věděl Hume, že se zázraky nekonalý a konat nebudou) - jak mu vyjde určitý pokus, pak by se ani neobtěžoval jakékoliv pokusy uskutečňovat. Jenže vědci podnikají nekonečné pokusy, aby se dopracovali k porozumění přírodním zákonům a k jejich vytřídění. Kdyby aplikovali Humeův princip popření zázraků na základě zkušenosti, veškeré systematické pokusy a bádání by ani nezačaly. Vědci by věřili v neměnné uniformní výsledky na základě počtu pravděpodobnosti, kde by náhoda, dlouhé časové údobí a evoluční vývoj neměly šanci.

Jsou zázraky vědecky obhajitelné?

Mnozí intelektuálně založení lidé odmítají zázraky, protože nemohou přijmout koncepci Božího zásahu do přírodního jednotného běhu, čímž by prý byly zpochybněny všechny vědecké metody. Zastávají uniformní postoj k přírodním vědám a tvrdí, že jakákoliv nepravidelnost, jakékoliv vybočení z normálu by znemožnilo vědecké bádání, příroda by byla potom nepředvídatelná. Dr. Allan Bloom napsal: **"Vědci jsou do posledního muže proti kreacionismu, protože pravdivě rozpoznali, že jestliže je na něm něco pravdy, potom je jejich věda chybná a nepotřebná Buď má příroda zákonitý pořádek, nebo nemá; zázraky buď mohou být, nebo nemohou. Vědci nedokazují, že zázraky nejsou, oni to předpokládají, protože bez tohoto předpokladu není přírodní vědy."**

Existuje několik námitek dokazujících, že zázraky odporují vědeckým výzkumným metodám. Prostudujme jednu, kterou vypracoval Patrick Nowell-Smith. Nowell-Smith namítá supernaturalistovi, tedy tomu, kdo v zázraky věří, že tzv. zázraky budou postupně vědou objasněny ne nadpřirozeným zásahem, ale přirozeným zákonitým pochodem. Jeho námitku můžeme shrnout takto:

1. **Pouze to, co lze předpovědět, se může kvalifikovat jako vysvětlení nějakého děje. Je to něco jako přírodní zákon.**
2. **Zázrak nemůže být předpovězen, je nahodilý.**
3. **Proto se zázrak nemůže kvalifikovat jako vysvětlení jakéhokoliv děje.**

Jednoduše řečeno, pouze "vědecká" vysvětlení platí, ostatní vysvětlení se musí podřídít vědě, nebo musí být umlčena.

Zatím co Nowell-Smith požaduje, aby vědci měli otevřenou mysl a neodmítali důkazy, které boří jejich předpokládané teorie, sám uzavřel svou mysl možnosti, která by některé události vysvětlila nadpřirozeně, zásahem z vnějšku. Svévole trvá na tom, že všechna vysvětlení musí být naturalistická, jinak nemohou být brána v úvahu. Domnívá se, že všechny děje budou nakonec vysvětleny přirozenou cestou, ale tuto domněnku dál nedokazuje. Žije v iluzi, že se zázraky nevyskytují. Toto je skok do tmy víry v naturalismus!

Vědci požadují, aby vysvětlení dějů mělo hodnotu pravděpodobnosti, ale všude kolem nás je mnoho dějů nepředpověditelných. Nikdo nemůže předpovědět, zda a kdy se stane letecké neštěstí nebo kdy bude vykraden dům. A když se taková událost stane, nikdo ji nepovažuje za zázrak. Sami naturalisté připouštějí, že nemohou vždy předpovědět děje v praxi, ale pouze v principu. Supernaturalista, ten, kdo věří, že se zázraky vyskytují, prohlašuje totéž: Zázrak se stane, kdykoliv Bůh z vnějšku považuje za nutné zasáhnout. Kdybychom znali všechny souvislosti a okolnosti, kdybychom věděli, co ví Bůh, pak by byly všechny děje předpověditelné a podle vědců tedy i přirozené. Co se nám jeví jako nadpřirozené v důsledku naší omezené znalosti, to je pro Boha přirozená záležitost. I zázraky mohou být částečně vysvětleny přirozeně, vědeckou metodou. Je zřejmé, že při potopě, což byl Boží zásah zvenčí, a obzvláště po ní,

působily i přirozené síly vodní a větrné eroze nebo horotvorné pochody způsobené narušenou rovnováhou v plášti Země. Zamyslíme-li se nad přirozenými přírodními zákony. Ty také nefungují samy od sebe z nějaké vnitřní přirozenosti. Každý atom Bůh drží svojí mocí v rovnováze. Stvoření není svébytné ani autonomní, ale je spojitě udržováno v existenci Boží mocí. Vesmír a celá existence, celé bytí a chod světa viditelného i neviditelného, což nazýváme pouhou přirozeností, je jeden grandiózní zázrak. To, že nám Bůh obnažuje jen část své moci, rozhodně neznamená, že nám odhalil svou veškerou moc. Kdyby Bůh povolil, aby nám např. po vytržení zubu narostl zub nový, potom bychom i páte zuby považovali za přirozené.

V současných podmínkách by to byl zázrak, protože vybočuje z normálu. Vše, co vybočuje ze zaběhaných norem, má svůj účel. Bůh nezasahuje do svých "přirozených" zaběhaných zázraků, aby je narušil a nás zmátl. Bůh má vždy na mysli svůj důvod. Každým zázrakem nám chce něco sdělit. Mojžišovy zázraky potvrzovaly, že jej Bůh skutečně poslal, a měly ukázat nulovou moc egyptských bohů. Jestliže se vyskytne zázrak, který slouží určitému účelu, jako třeba rozestoupení Rudého moře, aby Izraelité mohli uprchnout před faraonem, potom nám vědecká metoda říká, že nemáme hledat příčinu tohoto jevu v přirozených příčinách, ale máme hledat příčinu v Inteligenci.

Zázraky vědu neboří. Vysvětlení účelových zázraků přirozeným způsobem je zaručeně nevědecké! V těchto a podobných případech věda ve skutečnosti ukazuje na inteligentní příčinu.

Mají zázraky historickou platnost?

Přírodní vědy nejsou jediným oborem, který odmítá zázraky. I historici vyžadují, aby zázraky byly vyloučeny z jejich badatelských metod. Antony Flew rozvinul tuto námitku následovně:

Veškerá kritická historie je závislá na platnosti dvou pravidel:

1. **Pozůstatky minulosti mohou být použity jako doklad k rekonstrukci dějin jen tehdy, jestliže předpokládáme totéž základní pravidelné chování přírody tehdy i dnes.**
2. **Kritický dějepisec musí užívat svoji současnou zkušenost s možným a pravděpodobným jako měřítko ke zkoumání minulosti.**

Víra v zázraky však odporuje oběma bodům, proto víra v zázraky odporuje kritické historii. Historik musí odmítnout všechny zázraky. Kdokoliv, kdo věří v zázraky, je naivní a nekritický ve svém myšlení. Všimněme si - tyto námitky netvrdí, že zázraky jsou nemožné, tvrdí jen, že jsou nepoznatelné jakýmkoliv objektivním studiem historie.

Podobně jako David Hume, i Anthony Flew chybuje v tom, že důkazy přidává, místo aby je zvažoval. Nepřipouští žádné zvláštní svědectví, připouští pouze důkazy všeobecné. Tedy cokoliv, co je běžné a opakovatelné, je uvěřitelné, ale cokoliv, co se vymyká stereotypu a je jedinečné, musí být odmítnuto. Vzato doslovně, máme věřit tomu, že žena prala v potoce, ačkoliv nemáme žádné přímé důkazy, protože je to běžné a opakovatelné. Měli bychom však odmítnout objevení Ameriky Kolumbem, protože to není všeobecný a opakovatelný jev, přestože přímých důkazů je dostatek.

Flew neudělal nic jiného, než že aplikoval Humeovy závěry na historii. Co je běžné, to platí, a zkušenosti si moudrý člověk utváří světobzor. Co se vymyká statistické pravděpodobnosti, odmítá. Výhru v loterii by určitě neodmítl, ačkoliv se normálu také vymyká. Rozumní lidé však nemohou odmítnout neobyčejné události. Podívejme se do Bible, jak Petr popisuje uniformní myšlení lidí těsně před druhým Kristovým příchodem:

- ◆ *Především vám chci říci, že ke konci dnů přijdou posměvači, kteří žijí, jak se jim zachce, a budou se posmívat: "Kde je ten jeho zaslíbený příchod?"*

8 ZÁPAS O DUŠI

Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření." Těm, kdo toto tvrdí, zůstává utajeno, že dávná nebesa i země byly vyvolány slovem Božím z vody a před vodou chráněny. Vodou byl také tehdejší svět zatopen a zahynul. Týmž slovem jsou udržována nyní nebesa a země, dokud nebudou zničena ohněm; Bůh je ponechal jen do dne soudu a záhuby bezbožných lidí.

(2. Petrův 3:3-7)

Tento záznam musí být vědecky odmítnut, protože potopa celého světa je dnes nepravděpodobná, a proto historicky prý neplatná. Takové myšlení se stalo základem evoluční domněnky.

Zamyslíme-li se nad Flewovými závěry, uvidíme, že zkoumání zázraků právě historickým badáním odstraňuje předpojatost, kterou dnešní věda trpí, a zavírá dveře k zvázení faktů. Zázraky popsané v Bibli jsou stejně otevřeně kritickému historickému badání jako jakýkoliv jiný historický záznam.

Jsou zázraky jen mytologičtí?

Jeden z nevlivnějších teologů tohoto století Rudolf Bultman řekl:

Znalost člověka o světě dosáhla skrze vědu a technologii takového rozměru, že je nemožné dívat se na svět očima Nového zákona. Ve skutečnosti byste těžko hledali někoho, kdo tak na svět pohlíží. Jediný čestný způsob, jak přednést učení Nového zákona, je svléknout jej z jeho mytologického pláště, a tak uchovat pravdu, kterou uschovává.

Tedy - biblickou víru bez zázraků lze udržet jen tak, že zázraky vyplejeme jako mytologický plevel. Jestliže se prý vžijeme do myšlení prvních křesťanů, pochopíme i okolnosti, které způsobily vznik těchto mýtů. Vykořenění mýtů z Bible nás uvede na jinou hladinu pravdy, kterou pak můžeme přijmout vírou:

1. ***Mýty jsou ve své podstatě více než objektivní pravda.***
2. ***Co ale není objektivní, nemůže být***

součástí ověřitelného časoprostorového světa.

3. ***Proto zázraky a mýty nepatří do objektivního časoprostorového světa.***

Jsou Bultmanovy námitky oprávněné? Jsou zázraky jen mýtem? Jestliže jsou zázraky více než objektivní pravdou a více faktické, potom musí být o to více objektivní události, které proběhly historicky v prostoru a čase.

Bultman předem udělal závěr, že zázraky nemohou existovat. Jistě by učinil tentýž závěr bez ohledu na důkazy. O zázracích tento teolog říká, že jsou neověřitelné, nerozumné, nemožné, nesmyslné a nepředstavitelné. Takto nehovoří člověk, který je otevřen zvázení důkazů. Tohle je jazyk člověka, který nechce být zmaten fakty.

Jenom objektivní a historické jevy se dají zpochybnit, ověřit a padělat. Jenom **skutečný objektivní úkaz** může být předmětem vědeckého badání. **Jestliže však jisté jevy, osoby nebo zázraky nejsou objektivní a historické, potom jsou nepochybnitelné, neověřitelné a nepadělatelné.** Nemůžeme potom ani dokázat, že jsou nebo, že se staly. Nikdo je také nemůže ani vyvrátit. Tohle se hodí mnohým křesťanům, protože když se něco nedá ani dokázat, ani vyvrátit (třeba zázrak nebo existence Boha), už se dále nenamáhají s obhajobou své víry a nabádají druhé k slepé víře bez důkazů. Věřit slepě se dá čemukoliv. Zde však Flewova argumentace pokládá tyto křesťany na lopatky, protože jsou-li Bůh a zázraky nedokazatelní a nevyvratitelní, pak ani objektivně neexistují, protože dokázat a vyvrátit se dá jen to co objektivně a historicky bylo nebo je.

Jednoduše řečeno je to takto: Kdyby nějaká víra nemohla být nikdy, za žádných okolností zpochybněna, jak bychom potom mohli říci, že je skutečně pravdivá? To by totiž opustila rámeček platnosti a neplatnosti a byla by jen osobním názorem. I kdybychom teologovi Bultmanovi dodali mrtvé tělo

Ježíše Krista, ani tento důkaz by nepochybnil jeho slepou víru v Kristovo zmrtvýchvstání. A to je absurdní! Naše víra není slepá, protože v historický zážrak zmrtvýchvstání Ježíše Krista věříme. Naše víra musí být teoreticky zpochybnitelná, aby zůstala realitou. Pavel to potvrdil:

♦ *Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších. (1. Korintským 15:17)*

Pavel ukázal možnost zpochybnění naší víry, aby nás ujistil, že naše víra je platná a pravdivá. Naše náboženské pokusy uchránit křesťanství před zpochybněnými moderních filozofií a vědou nás zanechávají s prázdnou vírou, s vírou v náboženství, které nám zabráňuje, abychom nazývali Bibli a naši víru se vším všudy pravdou.

*Volně zpracoval -pst- podle knihy
Otázky skeptiků, Norman Geisler
- pokračování příště -*

TRANSCENDENTÁLNÍ MEDITACE

V červnu letošního roku pořádala Společnost pro studium sekt a nových náboženských hnutí přednášku na téma Transcendentální meditace.

Paní dr. Citterbergová, CSc, M.A. SCI, vedoucí Národní kanceláře kurzů TM, i její manžel jsou naši absolventi Védické university TM ve Spojených státech. Po několika letech studií přijeli skutečně dobře připraveni a jejich prezentace byla neobyčejně působivá. Obzvláště paní doktorka okouzila posluchače. Jako žena představovala něžnost, vnější i vnitřní krásu osobnosti; pan Citterberg naopak připomínal robota nebo technokrata bez jakéhokoliv emocionálního výrazu. Měli jsme možnost nahlédnout do celé řady publikací a textů. Nejzajímavější byly několikasetstránkové publikace v angličtině, kde Mahariši Maheš Yogi formuloval přírodní a společenské vědy, zákony a události formou matematic-

kých vzorců. Během přednášky jsme vyslechli celou řadu zajímavých informací, statistických dat, citací a odkazů na nejrůznější vědecké důkazy. Posluchači byli opakovaně ujišťováni, že TM je čistě vědecká (védická) metoda, která nemá s náboženstvím nic společného.

O čem tedy je TM?

Technika transcendentální meditace (TM) je jednoduchý přirozený postup, který praktikujeme 15-20 minut ráno a večer v pohodlné pozici v sedě se zavřenými očima. Během praktikování této techniky se tělo i mysl zklidní a zažíváme stav kliduplné bdělosti. Myslí je umožněno transcendovat (tj. překročit) veškerou mentální aktivitu, aby zažila nejjednodušší formu vědomí, kdy se vědomí vztahuje samo k sobě - čistě vědomí.

Praktikování techniky TM v nás rozvíjí latentní tvořivý potenciál a přitom odstraňuje nahromaděné stresy a únavu prostřednictvím hlubokého odpočinku, který je získán během tohoto přirozeného procesu. Tento prožitek v nás oživuje vnitřní inteligenci, tvořivost, dynamiku, uspořádanost a organizační sílu, výsledkem čehož se zvyšuje účinnost a úspěch v denním životě.

Technika TM je vědecká a univerzální, nevyžaduje žádnou určitou víru ani přizpůsobení životního stylu. Praktikování techniky TM nevyžaduje žádné úsilí ani soustředění. Je snadné se ji naučit od odborného vyskoleného učitele, nevyžaduje to žádnou zvláštní schopnost. Praktikují ji lidé každého věku, vzdělání, kultury či náboženství v zemích po celém světě a těší se širokému rozsahu jejich pozitivních účinků.

Vědecky ověřené přínosy TM

Účinky Maharišiho transcendentální meditace byly ověřeny více než 600 studiemi, provedenými nezávisle na více než 210 univerzitách a výzkumných ústavech na celém světě, včetně univerzit Harvard, UCLA, Stanford a McGill. Prospěšnost programu TM se projevuje ve všech oblastech života.

10 ZÁPAS O DUŠI

Výsledky výzkumu TM ukazují:
odstranění stresu zvýšení stability
zlepšené zdraví zvýšení adaptability
zpomalení biologického stárnutí
zlepšené vztahy růst inteligence
růst k vyšším stavům vědomí růst
tvořivosti snížení zločinnosti ve spo-
lečnosti větší štěstí vytváření světo-
vého míru ...

Až potud obsah prezentace paní Dr. Citterbergové. Potom následovalo několik dokumentárních klipů a diskuze. Diagnostické otázky z řad lékařů, psychologů, teologů a dalších posluchačů odhalily zcela jinou tvář TM a celou řadu polopravd a nepravd, které by měly být varováním i našim čtenářům. Pro úplnost citujeme doplňující informace z knihy *Za Novými Světy*, R. Enroth, vydavatelství NÁVRAT domů:

Maharišihoeologie

Ti, jež zajímá, kde může skončit člověk, který začne praktikovat TM, by se měli zamyslet nad tím, co Mahariši říká o "Bohu". Ten píše: "Bůh se nalézá ve dvou polohách skutečnosti: jako svrchované Bytí s absolutní, věčnou přirozeností, a jako osobní Bůh na nejvyšší rovině neobyčejného stvoření." Avšak jako důsledný monista Mahariši dále ztotožňuje "svrchované Bytí" se stvořením. Píše, že "neosobní Bůh... je podstatnou složkou stvoření". Začleněním Boha jako součásti stvoření Mahariši staví Stvořitele a stvoření na jednu rovinu a tak splňuje podstatu biblické definice modlářství (Ř 1,25). To přirozeně vede k dalšímu modlářství - k uctívání sebe sama. Tato tendence je zjevná v Maharišihoe výroku, že "každý jedinec je ve své pravé přirozenosti neosobním Bohem."

Osobní Bůh zjevený v Bibli nikdy neuznává člověka jako Boha nebo součást Boha. Prorok Izajáš vyjadřuje Jahveho jedinečný nárok na osobní božství:

♦ *Toto praví Hospodin, stvořitel nebe (on je Bůh!)... Já jsem Hospodin a jiného už není.*
(Izajáš 45,18)

Dalším klíčovým ukazatelem teologie určitého jedince je jeho pohled na Ježíše Krista. Mahariši ve svých Meditations (Meditace) píše: "Nemyslím si, že Kristus někdy trpěl, ani že by mohl trpět... Je škoda, že se o Kristu hovoří jako o tom, který trpěl." Sám Kristus pokáral některé ze svých následovníků, kteří nerozeznali prorockou nutnost jeho utrpení:

♦ **Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci! Což neměl Mesiáš to vše prorpět a tak vejít do své slávy?**
(Lukáš 24,25-26).

Kdo zapírá Kristovo utrpení, odmítá Krista samotného a odmítá přijmout jeho napomenutí. Správné pochopení utrpení a smrti Ježíše má pro teologii i život prvofadý význam, protože podle Bible je víra v Kristovu oběť základem poznání Boha (1 K 15,3; Žd 9 -10).

A dále - Maharišihoe "svrchované Bytí" není osoba, postrádá schopnost nejpokornější osoby na zemi, která umí mluvit, jednat a milovat. Mahariši ve svých spisech uznává důležitost tohoto "Boha": "O Absolutnu se říká, že je všemocné, (ale)... i když je vším, nemůže nic dělat ani znát." Absolutno "nemůže nic dělat", Mahariši ho však výslovně označuje za příčinu světa: "Svět existoval, existuje a bude existovat skrze moc neosobního Boha."

Když má panteista vysvětlit příčinu existence vesmíru a lidské osobnosti, dostává se zjevně do stejných potíží jako materialista. Osobní výsledek, jímž je člověk, musí mít jako příčinu vzniku něco většího nejen rozsahem a energií, ale i mocí vědění a konání, které jsou jedinečně vlastní osobě. Pouze uznání jednoho Boha, Stvořitele, jako Osoby nadřazené vši skutečnosti umožňuje vysvětlení existence světa a člověka.

K čemu TM vede?

Mahariši své následovníky konkrétně upozornil na jedno nebezpečí meditace, které by i na tomto místě mělo být zmíněno jako jeden z možných účinků TM. V Science of Being (Věda bytí)

a Art of Living (Umění života) nedoporučuje vyzývání duchů či působení jako médium, protože "aby člověk přijal tuto... moc... musí se zcela odevzdat vlivu dotyčného ducha". Toto varování je důležité kromě jiného také proto, že meditativní stav se podobá stavu vyhledávanému médiu za účelem navázání spojení s duchy. Podle křesťanského chápání jsou zainteresovaní duchové démoni a člověk, který se otvírá jejich vlivu, se vystavuje riziku démonické posedlosti. Někteří lidé, kteří dříve praktikovali meditaci, svědčí o desivých setkáních s duchy. Proto bychom měli vážně zvažovat možnost, že vyřazením vědomého ovládnutí vlastních schopností při meditaci se člověk otevírá satanskému duchovnímu vlivu.

Tolik citát. Dále připojujeme doplňující informace z časopisu DINGIR 1/98 o Straně přírodního zákona, která je součástí učení TM, jehož otcem je Mahariši Maheš Yogi.

Strana přírodního zákona

Na naší politické scéně je tolik politických stran, hnutí a seskupení, že orientovat se ve všech je bezesporu nad lidské síly. Mezi jistými outsidersy letošních červnových voleb (z nichž mnohé ani nepředstoupí před voliče, aby se ucházely o jejich přízeň) nalezneme i stranu, které zajisté patří místo v tomto jinak zcela nepolitickém časopise. Tato strana, úzce svázaná s jedním náboženským směrem, totiž ve své podstatě politická není. Ale nepředbíháme.

Držím v rukou program strany, která (pokud bych to měl stručně shrnout) slibuje všechno všem: sníží nezaměstnanost, ozdraví naši ekonomiku, sníží daně, zruší DPH. Slibuje zvýšení sociálních programů pro matky s dětmi, pro důchodce a pro nemocné, ví, jak vyřešit drogovou problematiku, kriminalitu a mnoho dalšího. Jak toho chce dosáhnout? "Strana Přírodního zákona chce vytvořit společnost, která svůj vývoj orientuje na Přírodní zákon, který je pro všechny lidi jako osobnosti a sociální

bytosti platný," píše se v úvodu programu. A program dále pokračuje vysvětlením, co Přírodní zákon je: "**Výraz Přírodního zákona zahrnuje všechny zákony přírody, které řídí život v celém vesmíru.** Jsou to jak přírodní zákony, které vládou atomům, planetám a galaxiím, tak i ty, které tvoří základ našeho zdraví, životního prostředí, společnosti a průmyslu. Přírodní zákon taktéž ovládá inteligentní funkční proces v nás samotných. Řídí naše dýchání, tep srdce a každý impuls našeho myšlení a činnosti."

V programu je mnohokrát zmíněn tzv. "Mahariši efekt", který je založen na myšlence, že snad téměř všechny problémy lidstva se vyřeší, bude-li jedno procento populace zasvěceno do speciálních meditačních technik. Autorem myšlenky Maharišiho efektu, a tím i inspirátorem strany Přírodního zákona je jogín Mahariši Maheš Yogi, zakladatel Transcendentální meditace (TM). Tato společnost byla založena roku 1958 a u nás působí od roku 1990 pod hlavičkou Maharišiho vědecké univerzity. TM se představuje jako vědecká společnost, ale například Nejvyšší soud ve státě New Jersey (USA) rozhodl, že se nejedná o společnost vědeckou, nýbrž náboženskou. Stejně tak i v SRN je od roku 1989 TM vedena jako náboženské hnutí.

Transcendentální meditace přináší poselství o stavu "čisté bdělosti", který žákům zasvěceným do TM umožní vyřešit nejen veškeré problémy (odstranění stresu, nervozity a nespavosti), ale též např. levitovat. Předstupněm levitace je tzv. jógické létání, které předvedli Maharišiho jogíni na první tiskové konferenci Strany Přírodního zákona v Praze 5.3.1997. Bylo to skákání v tureckém sedu, což je zajisté úctyhodný výkon, k levitaci má však ještě daleko.

K mimořádným efektům je nutná metoda TM, která spočívá v opakování mantry dvakrát denně 15 - 20 minut. Následovník TM ji obdrží při zasvěco-

12 ZÁPAS O DUŠI

vacím obřadu. Představitelé TM tvrdí, že pokud tyto meditace praktikuje jedno procento lidí v nějaké oblasti, lze očekávat výrazné zlepšení životních podmínek. S žádostí o podporu projektu "1000 lidí pro Liberec" (založeného na Mahariši efektu) se představitelé Maharišihó védské univerzity obrátili na Magistrát města Liberce. Byli odmítnuti a rozhodnutím Magistrátu jim nebylo ani umožněno využívat prostor radnice k přednáškám.

TM je rozšířena asi v 80 zemích a její meditační techniky údajně využívají více než čtyři miliony lidí na celém světě. Nelze se proto divit, že Maharišihó následovníci se snaží uplatnit i v naší zemi.

Z volebního programu strany Přírodního zákona:

Státní dluhy - Každá vláda, která bere půjčky a doufá, že je příští vláda a příští generace splatí, jedná nezodpovědně. Strana Přírodního zákona nahospodaří investiční prostředky, které potřebuje, v našem vlastním státě a vybuduje soběstačnou ekonomii. Oživením Přírodního zákona ve vědomí České republiky vznikne hospodářství, které přivede bezmeznou inteligenci a efektivitu Přírodního zákona k plnému uplatnění. Blahobyt, hojnost a vzájemné obohacení jsou všeobecnou realitou pochodů přírody v celém univerzu.

Strana Přírodního zákona vytvoří blahobyt pro všechny a výkonnou, hospodářsky nezávislou zemi tím, že rozvine nekonečný potenciál Přírodního zákona v životě našeho státu.

Někomu se to může zdát jako krásný sen, ale přesto - naše programy jsou založeny na poznání, jak fungují přírodní zákony hospodářství a národní produktivity. Naše programy jsou vědeckými výzkumy potvrzeny. Zároveň zkrášlíme zemi novými ideálními vesničkami v sousedství velkých měst. Se svými domy, zahradami, vodotrysky a jezery budou tyto ideální vesnice okrasou venkova a národa.

Pouze strana, která může uspokojit všechny rozdílné potřeby národa, si zaslouží podporu každého voliče. Strana Přírodního zákona je takovou stranou.

Z tiskového oznámení strany Přírodního zákona:

"... Sociologické výzkumy ukazují, že praktikování TM a Jogického létání ve velkých skupinách natolik silně oživí uspořádanost, pozitivitu, harmonii a kreativitu ve společnosti, že je neutralizováno sociální napětí, agresivita a násilnost a kriminalita klesá o 20-30%. Hospitalizace a dopravní nehody jsou drasticky snižovány a kvalita života se na všech úrovních života zvyšuje. ...

Strana Přírodního zákona vyzývá vládu, aby neprodleně vyškolila a permanentně zaměstnala 7 tisíc osob jako Jogické letce. Takováto skupina může být udržována již se zlomkem státního rozpočtu. Jako alternativa může být ihned vyškolen 11 % vojáků (asi 7 tisíc osob) v technice Jogického létání. Pouze touto preventivní jednotkou bude zaručena opravdová ochrana míru v České republice."

*- Jiří Koubek, časopis PURIF, 1/98 -
připravila - kas -*

DVEŘE DO KRÁLOVSTVÍ

♦ Blaze chudým v duchu... (Matouš 5,3)

Varujte se považovat našeho Pána za pouhého učitele. Kdyby Ježíš Kristus byl pouhým učitelem, nemohl by dělat nic jiného než klást na mě požadavky, které mě přivedou k zoufalství, protože nejsem schopen je splnit. Jaký smysl má vznešený ideál, když se mu nemohu ani přiblížit? Bylo by mi lépe, kdybych jej nikdy nepoznal. K čemu je mi rada, abych se stal někým, kým se nikdy stát nemohu - člověkem s "čistým srdcem" (5,8), člověkem, který koná víc než jen svoji povinnost, který je naprosto oddaný Bohu? Má-li pro mě Ježíšovo učení být něčím více

než jen vznešeným ideálem, který mě přivádí k zoufalství, musím nejdřív poznat Ježíše Krista jako svého Spasitele. Když se znovu narodím z Ducha Božího, poznám, že Ježíš Kristus mě nepřišel jen učit, čím mám být. Přišel, aby mě učinil tím, čím mám být. Vykoupení znamená, že Ježíš Kristus může do kohokoliv vložit přirozenost, která vedla Jeho vlastní život - a na této přirozenosti jsou založena všechna pravidla, která nám Bůh dává.

V přirozeném člověku budí učení v Kázání na hoře pocit zoufalství - a přesně to Ježíš chce. Pošetile spoléháme na vlastní spravedlnost a myslíme si, že se Ježíšovým učením dokážeme řídit, ale Bůh nás z našeho omylu vyvede. Odhalí totiž naši nevědomost, když po cestě zapomeneme o jednu z překážek. Teprve tehdy k Němu budeme moci přijít jako žebráci a přijmout Jeho dary. Blaze chudým v duchu... To je první ze zásad Božího království. Základem, na kterém spočívá království Ježíše Krista, není bohatství, ale chudoba; není to ani rozhodnutí pro Ježíše, ale pocit takové beznaděje, že konečně přiznáme:

♦ **Pane, bez Tebe nemohu ani začít.**

A Ježíš řekne: "Blaze vám..."

(Matouš 5,11)

To jsou dveře do království. A nám trvá tak dlouho, než uvěříme, že jsme vlastně chudí! Jenom poznání vlastní chudoby nás uvádí na správné místo, kde Ježíš Kristus dokoná svoje dílo.

- *Oswald Chambers* - To nejlepší pro Jeho slávu

POUČENÍ

Jednou z nejvydávanějších a nejdiskutovanějších knih na téma holokaustu se v poslední době stala kniha **Daniela Jonaha Goldhagena Hitlerovi ochotní katani**, kterou v roce 1997 vydalo v českém překladu Miroslava Korbelíka Nakladatelství Lidové noviny. Tato objemná historická práce (464 strany textu, 142 strany poznámek a příloh),

kteřá nese podtitul *Obyčejní Němci a holokaust*, je nesmírně zajímavá pro křesťany. Zkusme se tedy touto knihou zabývat.

Základním úkolem, který si autor stanovil, bylo dokázat, jak je možné, že se uprostřed 20. století zrodil v srdci Evropy systém, který provedl během relativně krátkého období genocidu velké části židovského národa. Autor probírá nejprve dějiny německého antisemitismu, zabývá se jeho specifiky, zkoumá míru jeho rozšíření v německé společnosti a dospívá k závěru, že Německo bylo zemí, jejíž obyvatelstvo bylo takřka zcela v zajetí této zruďné a naprosto iracionální rasové teorie. Němci vlivem rasistických teorií postoupili dále než jakýkoli antisemitismus v dějinách: takřka celý národ přijal za své myšlenku o zruďnosti židovské rasy, její méněcennosti, o škodlivosti Židů lidstvu a především Německu. Goldhagen dokazuje, že eliminační antisemitismus se stal všeobecně přijímanou ideologií už v době, kdy se nacisté teprve dostali k moci. Ačkoli se německá společnost neshodovala zcela v návrzích, jakými metodami řešit "židovskou otázku", v zásadě se všichni shodovali na tom, že má-li Německo přežít, je třeba vliv a působení Židů v Německu zcela eliminovat.

Autor se v knize zabývá třemi způsoby, jimiž Němci prováděli "konečné řešení" židovské otázky:

1. Policejní prapory - byly to prapory složené z obyčejných Němců, které byly nasazeny v oblastech východního Polska, Lotyšska, Ukrajiny a Ruska, aby tyto oblasti očistily od Židů. V praxi to znamenalo, že policejní jednotka vtrhla do města, nesmírně brutálním způsobem vyhnala Židy z jejich domovů (nemocní, nemohoucí, staří a malé děti byli povražděni ihned, třeba v postelích), poté skupině Židů přikázala vykopat masový hrob, načež byli všichni Židé - muži, ženy i děti - postříleni, mrtvoly naházeny do masového hrobu a oblast tak byla prohlášena za

14 ZÁPAS O DUŠI

"Židůprázdnou". Tyto policejní jednotky pořádaly hony na Židy, kteří se ukrývali v lesích, a bez milosti je stříleli. Někdy nebyli Židé střílení na místě, nýbrž byli transportováni do Osvětimi-Birkenau, Treblinky, Sobiboru, Chelmná a Belžecu. Goldhagen dokazuje, že Němci v policejních praporech vraždili Židy dobrovolně, ochotně a rádi. Mnohdy je před smrtí krutě mučili.

2. Tábory - autor se nezabývá vyhlazovacími tábory, ale tábory pracovními, kam byli internováni Židé, aby zde pracovali. Na základě rozsáhlých výzkumů Goldhagen dokazuje, že Němci v těchto táborech internovali Židy především proto, aby je týrali a zabíjeli, ačkoli jim tak vznikaly rozsáhlé materiální škody (nevyužitím židovské pracovní síly). Cílem tedy bylo Židy, kteří se podle německých názorů práce štítily, donutit pracovat, ale ne proto, aby vznikaly hodnoty, ale pro práci samu, která se tak stala jakýmsi mučícím prostředkem před vlastní likvidací.

3. Pochody smrti - probíhaly po celou dobu války, ale největší intenzity dosáhly v posledních týdnech a dnech války, kdy bylo jasné, že Němci prohráli. Z různých táborů byli hnáni vězňové na stakilometrové pochody, které měly jeden jediný cíl: utrápiti jich co nejvíce k smrti. Hlavní obětí těchto pochodů byli opět Židé. Dozorci těchto pochodů jednali většinou na vlastní pěst, takže vraždění zesláblých a vyhladovělých Židů v posledních hodinách války bylo jejich dobrovolnou iniciativou.

Nemám dosti prostoru, abych se rozepisoval o všem, co kniha o holocaustu a Němcích přináší. Chci zde poukázat jen na několik detailů:

1. Zločinnost rasismu

Jakkoli se nám to zdá nepravděpodobné, i dnešní rasismus sládkovského ražení může za určitých okolností přerůst v podobnou tragédii, jakou bylo vyvraždění šesti milionů Židů v době holocaustu. Kniha jasně dokazuje, jak malá je vzdálenost mezi hlásáním rasové nenávisti a realizací genocidy.

2. Nikdo nebyl proti

To je na celé věci naprosto nepochopitelné, že se v Německu 30. let nenašla síla, která by se eliminačním antisemitismu postavila. Jaký byl důvod? Antisemity byli všichni. Jistě - ne všichni souhlasili s masovým vyvražďováním Židů. V zásadě existovaly čtyři druhy "řešení": vyhlazení, založení židovského státu, který by oddělil Židy od ostatních národů, rozptýlení Židů úplnou asimilací a rozsáhlé soustředění Židů do ghett (tato čtyři "řešení" navrhl už v roce 1933 teolog Gerhard Kittel). Přes různost pohledů se celý národ shodoval v tom, že židovskou otázku je třeba nějak radikálně vyřešit.

3. Postoj církví

Ten je pro nás křesťany nejpoučnější. Goldhagen věnuje mnoho prostoru vztahu církví k židovské otázce. Závěr jeho šetření je jednoznačný: nejen že církve proti eliminačnímu antisemitismu nevystupovaly a Židy nechránily, ale vražedný nacistický systém naopak podporovaly. Jako příklad můžeme uvést prohlášení vůdců evangelických církví Meklenburska, Duryňska, Saska, Hesenska-Nasavska, Šlesvicka-Holštýnska, Anhaltu a Lübecku ze 17. prosince 1941 - tedy z doby, kdy už Němci zběsile vyvražďovali sovětské Židy -, jež požadovalo, aby všichni Židé, kteří přestoupili na křesťanství, byli z církví vyloučeni, a tvrdilo, že "je proti Židům potřeba přijmout nejpřísnější opatření" a že "je nutné vyhnat je z německých zemí". Jak uvádí autor, toto prohlášení se stalo v dějinách církve jedinečným a unikátním dokumentem - totiž církevním souhlasem s genocidou.

4. Židy vraždili obyčejní Němci

Goldhagen uvádí popis některých "akcí": "Židy jsme podle příkazu (vrchního strážmistra) Steinmetze vzali do lesa. Šli jsme s nimi. Asi po 200 metrech Steinmetz přikázal, aby si Židé lehli na zem, do řady jeden vedle druhého. Chtěl bych připomenout, že tam byly jenom ženy a asi tak dvanáctileté

děti... Musel jsem zastřelit starou ženu, již bylo přes šedesát. Vzpomínám si ještě dnes, že mi ta stařena řekla "udělejte to rychle" nebo něco takového... Vedle mě byl strážmistr Koch... Měl zastřelit malého, asi dvanáctiletého chlapce. Bylo nám výslovně řečeno, že máme hlavěň pušky držet na dvacet centimetrů od hlavy. Koch to zřejmě nedodržel, protože když jsme opouštěli popravistiště, ostatní se mi smáli, neboť kousky dětského mozku se rozstříkly po mém bajonetu a zůstaly tam vězet. Nejdříve jsem se zeptal, proč se smějí, a Koch pak ukázal na zbytky mozku na mém bajonetu a řekl: 'To je od toho mého, ten už sebou ani nešukbne'. Řekl to očividně pyšným tónem..."

Jak je možné, že obyčejní Němci dělali taková zvěrstva, a to dobrovolně? Autor dokazuje jejich indoktrinaci eliminačním antisemitismem, ale my jako křesťané bychom měli jít ve svých otázkách dál. Kdo za touto zrůdnou ideologií stojí? Jistě je to ten, kdo nenávidí Boha i jeho vyvolený izraelský lid, kdo nenávidí i člověka a vše kromě sebe - satan. Jsme my proti jeho vymývání mozku imunní? Goldhagenova kniha dokazuje, jak je nebezpečné nehlídat si svou mysl, pouštět do ní jakoukoli ideologii. Dokazuje, jak to nejdůležitější přikázání - Miluj Boha svého a miluj bližního svého - může být snadno opuštěno ve jménu národa, rasy, ideje, vlasti či církve.

Mnohé skutečnosti uvedené v knize mě nutí uvažovat nad tím, jak by se zachovala církev u nás, jak bychom se zachovali v takové situaci my. Jak se chovali čeští a slovenští křesťané v době deportací Židů z Protektorátu a ze Slovenského štátu ke svým židovským spoluobčanům? Znáám dva případy: jeden špatný a jeden dobrý. Jistý věřící muž - Žid - patřil do bratrského sboru. Protože sbory nebyly státem registrované, nemohl se úřadům prokázat jako křesťanský konvertita (což by mu stejně život nezachránilo, neboť norimberské zákony uvažovaly v raso-

vých, ne náboženských kategoriích). Proto odešel do evangelické církve, aby se mohl prokázat členstvím v "křesťanské církvi". Byl za to ze svého domácího bratrského sboru nemilosrdně vyloučen. Bůh ho chránil, takže válku přežil. Šrám na duši mají však jeho potomci za toto "bratrské" jednání dodnes.

Druhý příklad je ze Slovenska, kde se jiný křesťan ujal pronásledovaných Židů a zachránil je ve svém domě před deportací a smrtí, ačkoli i on riskoval život svůj i své rodiny. Učinil to z lásky k bližním i na základě poznání o vyvolenosti Židů Bohem.

Jak bych se v takové situaci choval já? Jak se chovám dnes, kdy státem uznaná politická strana šíří nenávisť a rasistické výpady proti romským spoluobčanům? Mimochodem - když jsem zjišťoval, zda existuje v jakékoli odborné literatuře o genocidě českých Romů a Sintů z období 1939 - 1945 nějaký důkaz o pomoci křesťanů těmto pronásledovaným spoluobčanům, nenašel jsem ani jediný. Jak je to možné?

Goldhagenovu knihu bychom měli číst s pokorou a hanbou, neboť je to kniha i o nás. Takoví jsme a je možné, že takoví jako Němci za války bychom byli i my, kdybychom byli na jejich místě, totiž na místě těch, kteří stříleli malé děti jen proto, že to byly děti "židovských podlidí". Existuje nějaká ochrana? Domnívám se, že pouze jedna: neustálá proměna našich znečišťovaných myslí Božím slovem a stálá kontrola, zda se má křesťanská praxe nevzdaluje od mnou vyznávané křesťanské teorie.

- Petr Vaďura -

Když vám Bůh chce ukázat, jak vypadá lidská přirozenost oddělená od Něj, ukáže vám to na vás samotných. Jestliže vám Duch svatý někdy zjevil čím jste bez Boží milosti, pak víte, že ve skutečnosti žádný zločinec není ani z poloviny tak špatný, jak byste bez Jeho milosti byli vy.

- Oswald Chambers -

DUHOVÝ FESTIVAL

Ne, nenechte se mýlit. Nejedná se o známou ekologickou iniciativu. Pod tímto názvem se v Karlových Varech konal sraz a pochod homosexuálních občanů. Masmédia byla nadšená, lidé rozpačití, neutrální až lhostejní. Kupodivu ani skiní nedorazili. Aktivně protestovali pouze křesťané.

Zhruba v té době jsem potkal jednoho z protestujících věřících. Celá věc ho viditelně zaměstnávala, jeho slova a gesta byla vášnivá. V rozhovoru rozhodně odmítl homosexualitu jako vrozenou vadu. "Vždycky se jedná o svévůli, o hřích, neexistují vrození homosexuálové, tyto podvodné teorie vnucují společnosti novináři a tzv. odborníci."

Protože bylo už téměř léto, ulice rozpálené odpoledním žářem, byl jsem příliš unaven, než abych se zmožil na polemiku. Odkud tak jistě ví, že vrození homosexuálové neexistují? Jistě si to přečetl v nějakém křesťanském periodiku nebo to slyšel z kazatelný. Převzal hotový názor okořeněný masivními biblickými citáty a vyrazil v době konání festivalu do ulic.

Začal jsem v duchu uvažovat: Mluvil tento "spravedlivý" někdy mezi čtyřma očima s takto postiženým člověkem? Ví něco o soucitu, anebo jenom mává kladivem na čarodějnice? Jak by se takový člověk zachoval, kdyby byl neomezeným diktátorem v zemi? Začalo mi docházet, proč němečtí křesťané ve své většině byli fascinováni Hitlerovou Třetí říší.

Podle odborníků existuje homosexualita naučená a vrozená. Vrozená je podle nich vzácnou anomálií, naučená je pak typickým produktem konce tohoto století, které si libuje v různých zrůdných sexuálních výstřednostech. Poslední dobou se začala znovu protežovat skupina vrozených homosexuálů. Je to pochopitelná snaha ospravedlnit morální úpadek západního světa.

Křesťané, kteří jsou radikálně bibličtí, zcela odmítají možnost vrozené vady sexuálního chování. Tvrdí, že to není vada, ale hřích. Říká to Bible. Tečka. Homosexuál pouze naplňuje svou orientaci, protože si libuje v hříchu a nechce se podrobit Božimu příkazu heterosexuality.

Je třeba se ale ptát, zdali Bible skutečně a výslovně praví, že homosexualita je VŽDYCKY hříchem. Odpověď je zajímavá: za hřích je v Bibli označeno aktivní homosexuální jednání, nikoli homofilní náklonnost, homofilní citění, o němž se vlastně v Bibli ani nepíše. Jisté je, že pouze aktivně pěstovaná homosexualita je VŽDYCKY hříšná.

Zásadním textem k celé otázce je pasáž ze začátku Pavlova dopisu do Říma. Homosexualita je odplata za modlářství. Je tímto textem vyloučena možnost vrozené abnormality? Není. Jsou dokonce dvě možná vysvětlení. Homosexualita jako odplata za modlářství se táhne generacemi, jak je uvedeno v Desateru v souvislosti s druhým přikázáním:

♦ *Nezobrazíš si Boha zpodobněním ničeho... Stíhám vinu otců na synech do třetího a čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí...*
(2M 20,4-5).

A druhé vysvětlení je ještě jednodušší. Vrozená sexuální úchylná není prostě trestem za hřích. V textu Římanům není vysloveně řečeno, že VEŠKERÉ případy homosexuálního chování jsou odplatou za modlářství. Bylo by to farizejské a černobílé zjednodušení. Ježíš jednou odpověděl na dotaz, proč je člověk od narození slepý, takto:

♦ *Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží. (Jan 9:3)*

Úporně se snažím uvést do souladu možnost vrozené sexuální vady s Písmem. Považuji to za naprosto zásadní. Pokud bychom obhájili vrozenou homofilii, obhájili bychom ji zároveň jako vadu, nikoli jako neřest, hřích. Pak bychom homofila (člověka s vrozeným

LARRY FLYNT

úchylným citěním), který by se obrátil k Pánu Ježíši, nemuseli vnímat jako špatného, hříchu zaprodaného, neduchovního křesťana, nýbrž jako člověka postiženého, který zasluhuje náš soucit a k němuž budujeme vztah ve jménu Ježíše Krista, neboť i on vyznává stejné spasitelné jméno. Tento člověk se postupně vymaňuje z pout svého scestného života, aniž by se změnila jeho orientace.

A to je právě to, co církve (alespoň ty radikálnější) nechťejí. Nechťejí ani homofily. Požadují heterosexuály, manžele, otce a správce domovů. Obdobně radikální požadavek se týká i případně lesbických žen. Ani celibát, ani služba v církvi ti nezajistí alibi. Jakmile vyrazíš svou identitu, staneš se poskvrnou.

Postoj ke gayům, lesbičkám i jinak sexuálně odchylným se pak podobá obecnému postoji části církve vůči všem slabým, nemohoucím, neschopným, nemocným a narušeným. Někdy i vůči chudým. Někteří tzv. bibličtí učitelé dokonce tvrdí, že všechny tyto slabosti jsou důkazem nedostatku víry a člověk je proto takto proklet a Bohem zavřzen. Toto však už není křesťanství, to je něco, čemu se říká fašismus.

Co dělat? Přemýšlet, vysvětlovat, diskutovat a hledat stále preciznější odpovědi na otázky, které s sebou přináší společenský vývoj. A jak se má chovat neheterosexuál v církvi? Těžko radit. Nejlépe je mlčet. Anebo předstírat, že došlo k zázračné proměně. Pokud to jen trochu jde, tak je možné se oženit nebo vdát. Pokud to nejde, můžeme vytrvale přesvědčovat ostatní, že jsme povoláni k celibátu. Velkou pomocí je, když najdeme člověka, který by naše tajemství unesl a nešířil se o něm. Nakonec se můžeme vždycky vyžalovat Bohu. To je nejbezpečnější řešení. A taky nejlepší.

*Podle různých pramenů zpracoval
- Petr Vačura -*

Larry Flynt je americký vydavatel pornografie a titulní hrdina posledního filmu Miloše Formana. Flyntova demoralizující publikační činnost naráží na odpor obhájců mravnosti zejména mezi církevními představiteli. Střetnutí obou stran vytváří základní dějovou osu díla. Film se proto z větší části odehrává v soudní síni. Forman dokáže vystihnout mentalitu průměrného amerického diváka, ví, co si ještě může dovolit, i co by už bylo nežádoucí. Napadá americkou církev jako instituci zpátečnickou a pro budoucnost vyřízenou, přežitou. Kritika církve však zůstává nevyostřená, riskantně balancuje na hranici denunciací, kterou jakoby překračuje pouze titulní hrdina, zatímco vypravěčský subjekt zůstává zdánlivě neutrální, obléká si škrabošku klauna, který diváka přesvědčuje, aby celý problém neviděl zas až tak vážně. Forman zůstává v určitém nadhledu a chvílemi se zdá, jako by opustil i sympatického darebáka Flynta. Larry se pak na krátký okamžik stává tím, čím doopravdy je: společenským vyděděncem. Obraz hlavního hrdiny se tak objektivizuje. Do tohoto procesu objektivizace však režisér už nezahrnul Flyntovy protihráče z církevních kruhů. Církev je v celkovém výsledku prezentována jako temná síla ohrožující americkou svobodu, zatímco vydavatel pornografie Larry Flynt je vyzdvížen jako ručitel ústavních práv amerického občana. V konečné verzi je to právě on, kdo je modelován jako ušlechtilý hrdina tragického formátu, zatímco hlasatelé mravnosti zůstávají typickými formanovskými karikaturami. Forman zde totiž použil jednoduchý kompoziční trik. Flynt vyrostl do podoby osamocенého, neohroženého a těžce zkoušeného titána, ostatní postavy však tuto výsadu nemají. Film má tak pouze jediného hlavního hrdinu bez rovnocenných partnerů. A proto jediné Larry Flynt může okouzlit diváky a získat jejich city.

Zatímco kazatelé jsou vykresleni jako povrchní tmáři, skutečně hluboký a trpící je pouze Larry. A nejedná se jen o utrpení osobní, nýbrž nadosobní. Vždyť Larry bojuje za zachování americké svobody. To je nebezpečný okamžik ve vývoji hlavního hrdiny. Forman manipuluje publikum zkresleným výkladem pojmu svoboda. Svoboda už není spojena s nejvyššími mravními hodnotami. Svoboda znamená smět člověka formovat podle jeho nejnižších pudových přání a zvířecích instinktů. Tuto manipulující tendenci zaznamenala i filmová kritika. Forman by nikdy nenatočil podobně benevolentní film o drogách. Drogy jsou nebezpečné a společensky nepřijatelné. O obdobné nebezpečnosti pornografie se však mluví nahlas pouze v církevních kruzích. Přitom její záludnost a společenská škodlivost je s drogami srovnatelná.

Prostřednictvím církevních masmédií se dovidáme o mravní a duchovní krizi Ameriky konce tisíciletí. Zřekne-li se Amerika křesťanství jako přežitku ve prospěch anarchisticky vymezené svobody, znamená to konec Ameriky i svobody. Neboť svoboda je neoddělitelná od mravnosti a odpovědnosti, které nemohou mít původ jinde než v hluboké křesťanské víře. Film Miloše Formana potvrzuje zprávy o stavu Ameriky z druhé strany. Je to cenný pohled z palebné pozice nepřítele. Film je zároveň chmurnou vizí budoucí Ameriky, pokud v ní zvítězí podobné tendence, jaké reprezentuje Larry Flynt.

- M. S. -

Vůle je základním prvkem člověka, protože ho tak Bůh stvořil - hřích je zvrácená přirozenost, která do lidí vstoupila. U znovuzrozeného člověka je zdrojem jeho vůle Všemohoucí Bůh.
- Oswald Chambers -

ZATLOUKAT

Celý svět sledoval, jak daleko může dojít zákon, právo a demokracie v Americe. Celý svět sledoval, zda i prezident Spojených států je nejdříve občan, a potom teprve hlava státu. Celý svět sledoval, zda svědectví pod přísahou je jen nesmyslná formalita a přežitek doby.

Karel Jezdinský napsal: *"Je to nyní poprvé v dějinách, co prezident Spojených států a vůdce svobodného světa je denně námětem krajně lechtivých vtipů v televizních kabaretech, a že v amerických novinách jsou běžné karikatury vztahující se k jeho penisu a spermatu. Psychiatri zkoumají, proč nedokáže ovládnout své sexuální vášně." ... To není zlomyslné vykreslení pochybného charakteru nejmocnějšího muže světa, ale státníka, který může uvést do nebezpečí celý svět." ... Neporušený morální profil politika je největší vklad, který každá země má.*

Média a právníci jsou v Americe všemocná elita, a tak můžeme vidět, jak se "vyrábí" veřejné mínění. Skoro by se zdálo, že všichni mají pochopení pro lidské slabosti a nikdo neočekává, že prezident sám by měl být vzorem morálky. Téměř se podařilo přesvědčit Ameriku a celý svět, že Clintonovo vyšetřování, svědecké výpovědi, následné doznání dlouho popírané manželské nevěry a veřejné vystoupení, které přenášely snad všechny televize světa, vlastně Clintonovi zbytečně ubližují. Clintona prý k doznání dohnal fanatik (nezávislý vyšetřovatel) odhodlaný srazit prezidenta Spojených států na kolena. Pod tíhou důkazů byl Clinton víceméně donucen k doznání viny a jen nerad přiznal - *oklamal jsem svou rodinu, své nejbližší spolupracovníky i své voliče.* Klamal je, i když prohlásil na adresu vyšetřovatele, že jeho vyšetřování zašlo příliš daleko, stálo mnoho a poškodilo příliš mnoho lidí. Ano, stálo, ale byl to on, kdo od začátku zatloukal.

I u nás jsme mohli nahlédnout do zákulisí Bílého domu. Když prý prezidentovi političtí poradci uviděli jeho vlastnoručně psaný návrh projevu k národu, zděsili se. Clintonův hněv a nenávisť se neobrátily vůči Lewinské, ale jsou obráceny proti Starrovi. Během televizního doznání je nemohl ventilovat, protože by proti sobě popudil veřejné mínění. Jen málokdo poukazuje na to, že Kenneth Starr nedělal nic více a nic méně, než mu ukládala jeho profesní a ústavou daná povinnost. Nepřistojné chování Clintona svazovalo ruce více lidem, kteří jsou odpovědní za prezidentovu bezpečnost a Bílý dům. Ti, kteří věděli příliš mnoho, byli vystavováni zbytečnému nebezpečí. Roztočí vyšetřování kolotoč dalších neobjasněných Clintonových afér, které se mu doposud z pozice své funkce dařilo popírat a tutlat stejně jako své sexuální přestupky?

O Americe se říká, že ji zničili právníci, a právě o nich se dá říci, že je děs jen máloco. Čím otrlejší jsou právníci, tím suverénněji vystupují všichni podvodníci a křivopřísežníci. Změní Amerika kvůli Clintonovi ústavu nebo prezidenta? Podle amerických zákonů je nepravdivá výpověď pod přísahou nepřipustná. Může obyčejná manželská nevěra poškodit a ohrozit důvěryhodnost světového politika a právní podstatu státu? Odpověď je jednoznačná. Ano. V očích despotických vládců třetího světa - kde o demokracii a dodržování lidských práv nemůže být ani řeč - Clinton ztratil nejen tvář, ale i autoritu. V jejich očích přestal být současný prezident Spojených států světový vůdce! Světový vůdce a politická autorita neškemrá před svými voliči a národem o odpuštění.

Zbývá otázka, proč si Clintonova "milenka" nechala přesvědčivé důkazy právě pro vyšetřovatele? Měla v úmyslu dvacetiletá stážistka usvědčit prezidenta od počátku? Kdo jí poradil? Proč čekala tak dlouho? O co Monice jde? Kdo drží choulostivý osud prezidenta

Spojených států v ruce - Monika, nebo někdo jiný? Její svědectví nemá nic společného se sexuálním harašením jako obvinění předchozích žen. Která z nich si schovává zaslhlé sperma sexuálních partnerů? Jim by taková evidence prospěla, ale Monice? Jde jí jen o publicitu? Vždyť ta jí může jen uškodit. Nezodpovězeno zůstává, zda jde jen o Clintonův skandál, nebo o aféru, která přesahuje poslání stážístky Bílého domu. Jak se zachová Amerika? Neodpovězených otázek je příliš mnoho a dohadů ještě více. Co na to říkají další zasvěcení?

Někteří Arabové tvrdí, že aféra s Lewinskou je součástí židovského spiknutí. Skandál se totiž objevil ve chvíli, kdy se zdálo, že Clinton bude tlačit na Izrael, aby se vzdal území dobytého ve válce r. 1967. Arabský tisk upozorňuje na to, že Lewinská pochází ze zámožné židovské rodiny a byla do Bílého domu nasazena s úkolem donutit Clintona, aby dál hájil izraelské zájmy. Právník Moniky Lewinské Ginsburg byl dotázán deníkem Yediot Achronot, zda si Lewinská přeje, aby prezident opustil svůj úřad kvůli jejich milostné aféře. Ginsburg odpověděl: "*... jsme Clintonovi zavázáni a obdivujeme jeho pozici a politiku týkající se Izraele. Clinton zastává velmi pozitivní stanovisko vůči Izraeli a Židům - a Monika je Židovka a já jsem také Žid. Nikdo z nás si nepřeje, aby se prezident Clinton vzdal svého úřadu. Kdo ví, kdo by nastoupil po něm a jak by se vyvíjely americké vztahy k Izraeli?*"

Palestinci říkají, že Clintonův skandál brzdí jednání o mírovém procesu vyjednávání s Izraelem. Kdo má pravdu? Nevymkla se situace někomu z rukou?

Má prezident kterékoli země právo překračovat morální hranice, nebo je vázán odpovědností za své soukromé chování? Právě tuto otázku komentuje Charles W. Colson, poradce prezidenta Nixona v letech 1969-1973. Colson se v roce 1974 přiznal pod tíhou důkazů k vině na účasti v aféře Watergate.

20 ZÁPAS O DUŠI

Z poradce prezidenta se stal poradcem, nikoli právním, ale duchovním, a to vězňům. Dnes cestuje po celém světě jako Prezident vězeňské misijní služby a usiluje o reformu vězeňského systému. Jeho osobní a profesionální tragédie je svědectvím o vítězství pravdy nad lží a pokrytectvím.

V roce 1991 Colson napsal knihu "Proč Amerika nefunguje?". Od Nixona ke Clintonovi vystřídalo prezidentský úřad několik osobností, mnohé se změnilo, ale právě Colson může zasvěceně posoudit, zda ztratil tvář pouze prezident Clinton, nebo i celá Amerika a všichni, kdo tento skandál podceňují. **Chuck Colson** napsal 13. srpna:

Před deseti dny jsem byl v Anglii, kde jsem se účastnil oficiální a formální večeře. Jak bývá v Británii zvykem, během slavnostní večeře hostitel povstal, pozvedl sklenku a řekl: "Na královnu." Všichni zúčastnění jako ozvěna odpověděli: "Na královnu." Potom povstal jeden z přítomných amerických představitelů a řekl: "Prezidentovi Spojených Států." A jak se zachovali hosté? Jejich rozpaky rozptýlilo hlasité chichotání a smích.

Skutečností je, že čest amerického prezidenta byla pohaněna a Bílý dům se ocitl ve stínu hanby. Tato skutečnost ovlivňuje Clintonovo současné i budoucí postavení a další jednání s Čínou i na Středním východě. Může být příčinou dalších problémů mezinárodního jednání během právě probíhající ekonomické a politické krize v Asii a v Rusku. V jiné době by prezident pod tíhou okolností a důkazů odstoupil, aby chránil prezidentský úřad a Ameriku od pozornosti senzacechtivých bulvárních plátků. Dnes, ve věku svobodomyšlných liberálů, v manželské nevěře vlastně o nic nejde. Celá epizoda však není jen obyčejný bulvární sexskandál. Vyšetřovatel Kenneth Starr bude brzy podávat hlášení Kongresu, ne snad proto, aby líčil detaily manželské nevěry, ale s největší pravděpodobností budou výsledky šetření obsahovat obvinění za křivou

přísahu a snahu blokovat vyšetřování. Kdyby byl takto obviněn kterýkoliv občan, ne prezident Spojených států, byl by obžalován a odsouzen. Co udělá Kongres? Jestliže tuto záležitost nedotáhne do konce, pak to bude znamenat dvě věci:

Za prvé - lež a porušování zákona v Americe není potrestáno. Jestliže se to stane, byl bych rád, kdyby mi někdo řekl, jak mám vysvětlit svým vnoučátkům, proč mají mluvit pravdu a konat dobro, když za opak toho nemohou být potrestáni.

Za druhé, a to je daleko horší, vlastně říká, že prezident stojí nad zákonem a to je v přímém protikladu 225 let americké historie.

C. S. Lewis ostře poznamenal, co se stane, jestliže bude někdo stát výše než zákon. **Morální zákon nebere zřetel na naše lidské slabosti; nebere v úvahu naše dědičné sklony ani charakterové vady. Vyžaduje od nás morální dokonalost. Morální zákon platí pro všechny stejně - pro urozené a vysoce postavené stejně jako pro chudáky. Trvá na věky a nikdy se nezmění. My všichni jsme si rovni, pokud pro nás platí stejné zákony.**

(c) 1998 - Prison Fellowship Ministries, zveřejnění povoleno bez honoráře.

Závěrem:

Amerika byla dlouhou dobu příkladem demokracie a prosperity celému světu dodržováním ústavy a Božích přikázání - nevydáš křivé svědectví. Jsou Američané zaslepeni natolik, že obětují demokracii a právo, aby byl nastolen systém, kde většina "rovných" je ovládána hrstkou "ještě rovnějších"?

Toto poučení by si měli hluboce vřít do srdcí všichni naši staronoví politici. Nestačí mít jen "čisté ruce", ale i čisté srdce. Ministr, který s lišáckým úsměvem na tváři radí našemu národu: *zatloukat, zatloukat, zatloukat - a nikdy nezradit "kamarádku"*, má sice o morálce světa reálné představy, ale podle toho naše země vypadá.

- kas -

VOLBA ŽIVOTNÍHO PARTNERA

Marie, věřící dívka a nadaná učitelka, pocházela z dobré křesťanské rodiny a absolvovala vynikající křesťanskou vysokou školu. Vzala si podnikatele, který navštěvoval jejich sbor a prohlásoval, že byl spasen už v dětství. Ve svém okolí byl ovšem znám svou řevnivostí, špatnou povahou a světským způsobem života. Když se s ním Marie zasnoubila, přítel jí varoval, ale ona byla bezhlavě zamilovaná do tohoto pohledného a nepochopeného muže a varovné hlasy nechtěla poslouchat. Nebrala na vědomí varování svých rodičů a přátel o jeho minulosti a povaze.

O sedm let a tři děti později přišla Marie za poradcem a nařikala na to, že její manžel je sobecký, násilnický, nezodpovědný ve vedení rodiny a že se topí v dluzích.

Největší hrozbou pro stabilitu a trvalost křesťanské rodiny jsou muži slaboši, muži s nedostatečně vyvinutým křesťanským charakterem nebo malou oddaností Bohu. Rodiče a učitelé musí již od věku dospívání varovat svobodné ženy a dívky před tímto typem mužů. Kládem důrazu na tato varování se může předejít mnohé bolesti, zoufalství, rozvodům a předáváním porušeného dědictví dalším generacím.

Pro muže slabochy je typická potřeba rychle uspokojit jakoukoliv tělesnou žádost bez ohledu na ostatní nebo na morálnost dané situace. Bývají to často žárliví vládci s výbušnou povahou, která předznamenává budoucí slovní i fyzické zneužívání. Tito muži jsou všeobecně nevyrovnanými jedinci, kteří jdou do extrému ve svém uvažování i ve svých zvycích. Často požadují za manželku bezchybnou křesťanku, aby jim poskytla vyrovnané a zásadové prostředí, ale nejsou ochotni změnit svůj vlastní životní styl.

Proč si některé křesťanky takové muže berou? Obvykle se to stává z pěti následujících důvodů:

1. Následují obraz svého otce. V některých případech, kdy ženu přitahuje muž slaboch, je její otec tomuto muži velice podobný. Ženy jsou náchylné vdávat se za muže podobné svým otcům, protože se v jednání s tímto typem mužů cítí přirozeně.

2. Prchají před zlou rodinnou situací. Žena, která pokládá manželství za řešení své špatné rodinné situace, je často plna vzdoru a hořkosti. Často vidí útek jako odpověď na svou situaci, místo aby zaujala křesťanský postoj a snažila se o nápravu. Taková žena si do manželství přináší vzdorovitost a negativní postoj.

3. Trpí tzv. spásitelským komplexem. Zvláště ženy s rozvinutým smyslem pro soucit mohou vidět ve slabochovi objekt, který mohou změnit a napravit, zvláště pokud je to muž, který je zahořklý vůči svým rodičům a vypráví jí o tom, jak špatným zacházením v dětství trpěl. Ženiny mateřské instinkty jí napovídají, že ho může změnit, když mu poskytne správné milující prostředí, které mu tak zoufale scházelo v dětství. Zvláště učitelky jsou v tomto směru zranitelné, protože ve své práci profesionálně pomáhají potenciálním slabochům měnit se ve vítěze.

4. Mají pocit viny kvůli své špatné minulosti. Velice často se ženy cítí obtíženy vinou, protože se ve své minulosti chovaly nemorálně, a snaží se zmenšit svou vinu tím, že si vezmou slabocha. Nemyslí si, že by si zasloužily někoho lepšího.

5. Trpí odmítáním a samotou. Mnoho žen se cítí odmítáno a bez ceny, protože jejich otcové se k nim chovali odmítavě nebo málokdo měl v době jejich dospívání zájem s nimi chodit. Cítí velikou vděčnost za to, že o ně někdo stojí a má je rád, a tak přehlížejí mužovy chyby.

22 ZÁPAS O DUŠI

Každá mladá svobodná žena by měla prozkoumat svůj vztah k mužům, aby se ujistila, že výše zmíněné faktory ji nevedou špatnou cestou. Žena, která si zvolila špatně, ovšem nemůže hledat řešení v rozvodu. Jediný způsob jejího jednání je popsán v 1 Pt 3:1-18 v Ř 12:16-21. Musí se soustředit na to, aby muž činila šťastným a nechala Boha ho posvětit.

Volba celoživotního partnera pro manželství je jedno z nejdůležitějších rozhodnutí křesťana. Poznání Božího pohledu na tuto otázku je prvním krokem (Př 3:5-6). Dalším klíčovým kritériem je schválení partnera rodiči. Třetím krokem je následování níže uvedených obecných pravidel chození a vybírání partnera, které pomohou vyhnout se špatnému rozhodnutí, co se týče manželství.

1. Vyhybejte se chození nebo manželství s rozvedeným mužem. Rozvedený muž přináší do nového svazku všechny problémy minulého manželství a počet rozvodů u druhých manželství je dvakrát větší než u prvních manželství. Také Bible dává v Matoušovi 19 výstrahu, že člověk, který si bere rozvedenou osobu, páchá cizoložství.

2. Zvažte jeho rodinné zázemí. Říká se "jaký otec, takový syn". Je to pravdivé tvrzení, jelikož muži často a dosti přesně přebírají emocionální vzorce chování svých otců, stejně jako dcery se velice podobají svým matkám. Dalším pravidlem je to, že muž, který nedokáže vycházet se svou matkou, pravděpodobně nedokáže vycházet se svou manželkou. Zvláště si všimněte, jak se muž chová ke své matce v běžných každodenních situacích, protože se ke své ženě po uzavření manželství bude chovat velice podobným způsobem. Každý muž se dokáže jevit dobrým na schůzkách, ale každodenní chování ukazuje, jaký je doopravdy.

3. Stanovte si pevně morální zásady předtím, než vůbec začnete s někým chodit. Každá žena by si

měla přesně stanovit, jaké jsou její zásady, před tím, než začne s někým chodit, a za žádných okolností je nesmí porušit.

4. Vyhybejte se Satanovým léčkám. Dva mladí lidé by nikdy neměli být spolu sami u ní nebo u něho doma. Průzkum z roku 1994 prováděný mezi školní mládeží ukázal, že z těch, kdo se dopustili nemorálního chování, 79 % to udělalo doma v době nepřítomnosti rodičů. Moudré páry se vyhýbají situacím, kdy jsou spolu sami. Zaštitují se jinými lidmi anebo davem. Bible mluví o vyhýbání se všem podobám zlého (1 Tes 5:22), a v Řím 14:16 se říká "Nevydávej v potupu to dobré, co jste přijali." V Řím 13:14 se říká "...nýbrž oblečte se v Pána Ježíše Krista a nevyhovujte svému tělu, abyste nepropadali vášním". Uvážlivost a čistota by měly provázet rozhovory i jednání páru lidí, kteří spolu chodí.

5. Prozkoumejte jeho duchovní stav dříve, než váš vztah začne být vážný. Správný muž by se měl vykazovat pravidelnou docházkou do sboru a aktivní účastí na sborovém dění, jeho modlitební a duchovní život by se měl vyvíjet a měl by být pevně zakotven ve víře. Měl by být tím, kdo aktivně vede k duchovním věcem. V jeho životě by měla být zjevná kázeň a za ním by mělo být vidět duchovní vítězství.

6. Ujistěte se, že se shodujete v duchovních věcech, původu, zájmech a obecných postojích k životu. Ámos 3:3 se ptá: "Půjdou spolu dva, jestliže se nedohodí?" Výrazně odlišné náboženské nebo kulturní pozadí pouze přidává k problémům, které se musí vyřešit hned na začátku manželství. Manželství mezi lidmi, z nichž jeden pochází z ekonomicky strádajícího prostředí a druhý z prostředí prosperujícího, se často topí ve vážných finančních problémech. Podobné zájmy a postoje pomáhají vybudovat jednotu nezbytnou pro dobré manželství.

Následuje pár myšlenek, které mohou pomoci svobodným křesťankám

najít toho správného muže pro budoucí chození a možná i manželství.

1. Budujte přátelství s muži, kteří mají správný charakter a splňují požadavky, které jste si stanovily pro svého budoucího manžela. Projevujte o ně opravdový zájem, o jejich prostředí, jejich myšlenky a názory.

2. Udělejte si čas na schůzky. Pokud se zajímáte o mladého muže a on vás požádá o schůzku, pak v případě, že v ten konkrétní čas nemůžete, navrhněte jiný termín. Jestliže muž cítí, že ženin zájem je opravdový, určí pro schůzku jiný čas.

3. Na schůzce buďte přirozená a chovejte se rozhodně, vesele a energicky. Pomáhejte mu s nápady, kam na schůzce jít. Mějte připraveno několik možností, které by mohly být zábavné, ale mějte na paměti také finanční otázku. Pomáhejte udržovat konverzaci a pokládejte vhodné otázky, pozorně naslouchejte a moudře odpovídejte. Řekněte, jak se vám schůzka líbila, a pokud je to typ muže, se kterým byste se chtěla někdy znovu setkat, naznačte mu to.

4. Pracujte na vytvoření přátelského pouta. Dobré chození, které vede k manželství, není nic jiného než báječné přátelství, které nakonec dospělo k bodu, že se dva lidé rozhodnou, že jsou natolik dobří přátelé a vycházejí spolu tak dobře, že stejně tak dobře spolu mohou strávit zbytek svého života. Dobré manželství a pravá láska jsou skutečností tehdy, pokud lidé zakoušejí blízké přátelství a obecenství, obětují se jeden pro druhého, nesobecky se chápou a uspokojují navzájem své potřeby.

5. Představte svým rodičům každého mladého muže, který s vámi chce jít na schůzku. Mluvte se svými rodiči o svých zkušenostech. Oni mají možnost podívat se na váš vztah z objektivního pohledu. Moudrý a Bohu poslušný otec může velice dobře odhadnout vašeho přítele a zhodnotit jeho charakter.

6. Hledejte Boží vedení ve svém vztahu, a On vám ukáže, koho si máte vzít. Pokud Bůh chce, abyste se vdaly (1 Kor 7:32-35), přivede do vašeho života toho správného muže a vy to poznáte. Ovšem pokud máte silné pochybnosti, tak ten vztah ukončete. Není vůbec nic špatného na tom nebyť vdaná.

Následováním výše uvedených principů a zásad si můžete najít muže, kterého pro vás Bůh má, kterého máte milovat, ctít a poslouchat celý svůj život.

- Dr. Walter Fremont -
FRONTLINE, duben 1998
Přeložila MaS -

JAK KALIBROVAT MITOCHONDRIÁLNÍ HODINY?

Molekulární biologie a biochemie proniká do tajů složitějšího ústrojí a funkcí jednotlivých buněk a částí, které se nacházejí uvnitř buněčné cytoplazmy. Nás zajímají tzv. **mitochondrie**. Jsou to podlouhlé sférické částičky, které obsahují genetický materiál, důležité enzymy, které proměňují potravu v použitelnou energii. Důležitou vlastností **mitochondrií je, že mají vlastní DNA, která je dědičná pouze po matce.** Ženské vajíčko je plné mitochondrií, zatímco spermie nemá téměř žádné. Mitochondriální DNA matek předává potomkům některé dědičné zvláštnosti. Žena předává geny synům i dcerám, ale pouze dcery předávají genetickou zvláštnost další generaci.

Genetika je někdy nazývána řečí života. Obrazně můžeme říci, že současná genetika zkoumá genetickou gramatiku. Sami dobře víme, že gramatika je většinou složitější než samotná slovní zásoba. Podobně každý gen v molekule DNA obsahuje kód, podle něhož jsou vytvářeny bílkoviny, které se skládají v řetězce aminokyselin, kterých je dvacet druhů. Genetické informace uložené v buněčném jádře prý obsahují

24 ZÁPAS O DUŠI

tři miliardy slov, která by zaplnila tři tisíce knih, každou o tisíci stranách, a každá stránka by obsahovala tisíc slov. Na rozdíl od lingvistických informací mají slova genetických informací pouze tři "písmenka" - báze aminokyseliny, které mohou vzdáleně připomínat praprotěvku, z níž vznikl život.

Ten, kdo nahlédne do složitosti a uspořádání genetických informací a uvědomí si množství možných kombinací, zůstává v údivu. Sami vědci připouštějí, že jsou na počátku vědění. S přihlédnutím k takovému skutečnosti, není divu, že každý z nás je jedinečný originál a že nemohou existovat dva identičtí jedinci. Na základě genetické evidence je zcela vyloučena jakákoliv "příbuznost" člověka a šimpanze. Šimpanz zůstane šimpanzem a nevěřícím Tomášům zbývá dále hledat gen, který dělá člověka člověkem. Ve chvíli, kdy nám, věřícím, věda odhaluje složitost lidského života, mají následující verše mnohem hlubší smysl:

◆ *Tys to byl, kdo utvořil mé ledví, v životě mé matky jsi mě utkal. Tobě vzdávám chválu za činy, jež budi bázeň: podivuhodně jsem utvořen, obdivuhodné jsou tvé skutky, toho jsem si plně vědom. Tobě nezůstala skryta jediná z mých kostí, když jsem byl v skrytosti tvořen a hněten v nejhlubších útrobach země. Tvé oči mě viděly v zárodku, všechno bylo zapsáno v tvé knize: dny tak, jak se vytvářely, dřív než jediný z nich nastal. Jak si vážím divů, které konáš, Bože! Nesmírný je jejich počet, sčelil bych je, ale je jich víc než písku. (Žalm 139:13-18)*

Připomeňme si, že v našem těle jsou různé druhy buněk, které mají v principu podobnou stavbu. Základem je cytoplazma, buněčná membrána, jádro obsahující 46 chromozomů, které uchovávají dědičné informace dalším generacím buněk. Výjimku tvoří pohlavní buňky, které obsahují polovinu celkového genomu. Přirozenou otázkou je, proč se liší jednotlivé buňky ve svém

tvaru, velikosti a funkci, když mají stejné genetické vybavení?

Laicky řečeno: koncept mitochondriálních hodin vznikl v souvislosti s novými poznatky o molekulárním stárnutí, hodnocení volných kyslíkových radikálů a mutací mitochondrií. Postupné hromadění mutací způsobuje nejdříve úbytek energie, který se projevuje v některých skupinách buněk, potom v orgánech, hormonálních systémech a nakonec způsobuje poruchy paměti, sluchu, zraku, pokles obranyschopnosti, až vede ke konečné smrti. Já sama jsem si obnovu buněk a jejich stárnutí představovala, jako když kopírujeme kopii kopie. Každá následující je méně kvalitní než předchozí. Budete-li pokračovat dostatečně dlouho, nastane chvíle, kdy bude kopie už nečitelná - její genetický materiál je vyčerpán. Otázkou zůstává, kolik kopií kopie může tělo vyrobit.

Studium genetiky mitochondrií a mitochondriální DNA je fascinující obor. S praktickými důsledky se můžeme setkat nejen v paleontologii a celé řadě evolučních pouček o stáří homo sapiens, ale i v soudním lékařství a kriminalistice. V roce 1996 byl usvědčen z vraždy čtyřletého děvčátka muž, jehož sliny byly nalezeny na vlasech oběti. Podobnou metodou byla určena pravost kosterních pozůstatků cara Nikolaje II. a právě tento náález odhalil něco pozoruhodného. V říjnu 1997 se konala v Cold Spring Harbour Laboratory v New Yorku konference Lidská evoluce a význam těchto poznatků pro paleontologii. Cituji:

Problém vznikl, když byly ve spolupráci s americkou armádní identifikační laboratoří (US Armed Forces DNA Identification Laboratory, Rockville) vyšetřovány pozůstatky ruského cara Nikolaje II., jeho rodiny a družiny, exhumované v r.1991 na Sibiři.

Šlo o devět koster osob, zastřešených v r.1918. Dvě těla chyběla, ale nikdo přesně nevěděl která. Odpověď na otázku "kdo je kdo" měla přinést

analýza DNA a mtDNA. Ale výsledky byly sporné: ukázalo se totiž, že mtDNA v kostních buňkách cara se liší od mtDNA ostatních členů rodiny. V mtDNA cara byly nalezeny dva typy mutací, v mtDNA členů rodiny jen jeden. Pokud jde o předpokládanou kostru cara, její identita byla potvrzena porovnáním s mtDNA v buňkách exhumované kostry jeho bratra, velkoknížete Georgije Romanova, v nichž byla nalezena stejná dvojice mutací. První závěr proto byl, že spolu s carem nebyli popraveni příslušníci jeho rodiny, ale nepřibuzné osoby. To ale odporovalo dalším faktům. Mitochondrie se totiž dědí výhradně od matky. Přitom může dojít k nerovnoměrnému přenosu mtDNA: když oplodněné vajíčko nese mutaci jen v jedné části své mtDNA, jedna dceřinná buňka může získat větší část mtDNA obsahující mutaci, zatímco druhá jen její menší část, zatímco většina její mtDNA mutaci neobsahuje. Tento jev je označován jako **heteroplazmie**. Děti takové matky mohou mít v různých buňkách velmi odlišné zastoupení mutované a nemutované mtDNA. Heteroplazmie byla dříve považována za zcela výjimečnou a pro identifikační praxi nevýznamnou. Analýza výsledků v případě Nikolaje II. naznačila, že tomu tak není. Nové, na tuto otázku zaměřené studie skutečně prokázaly, že heteroplazmie se vyskytuje u 10 %, možná i u 20 % lidí. A protože heteroplazmie vzniká mutacemi mtDNA, je zřejmé, že k těmto mutacím musí docházet neočekávaně často. Podle dřívějších názorů k mutacím mtDNA dochází asi 1x po 300 - 600 generacích (při schématu 1 generace = 20 let to znamená 1 x za 6000 až 12 tisíc let).

Analýza materiálu laboratoře v Rockville však ukázala, že nová mutace se může objevit daleko dříve, již asi 1 x za 40 generací, dokonce i 1 x za 25 generací. Když pak byly porovnány výsledky dalších podobně zaměřených studií, došlo se k průměrné hodnotě: nová mutace 1 x za 1 200 let.

To by samozřejmě zcela změnilo pohled na minulost. Zatím se předpokládá, že "pramáti Eva", od které pocházejí mitochondrie v buňkách všech dalších žen, žila v Africe před 100 až 200 tisíci let. Nová kalkulace by tento interval zkrátila na neuvěřitelných 6 000 let - což odporuje všem historickým poznatkům. Podobně by se "zkrátila" historie osídlení Evropy i dalších kontinentů.

A teď se podívejme na závěr vědecké práce: Protože takové propočty zjevně nejsou reálné, nabízí se jiná možnost výkladu: totiž že "mitochondriální hodiny", měřící krok historie, v průběhu času změnily (zrychlily) svůj rytmus. Ve vztahu k dávné historii se nový problém může zdát poněkud akademický. Má však přímé důsledky pro soudobou identifikační praxi. Ty jsou zřejmě považovány za významné, protože americká armáda i FBI změnily identifikační pravidla tak, aby byla brána v úvahu i možnost heteroplazmie. Car Nikolaj II. se tedy znovu zapsal do historie.

A jsme opět u problému evoluce. Evolucionisté předpokládali, že mt-hodiny jsou konstantní, že je můžeme používat jako stopky, ale dnes hledají neznámou proměnnou, které by se zachytili, aby mohli měřit čas i jinak než dosud. I když v Bibli nenajdeme termín mitochondriálních hodin, jasně vidíme, že věkovitost lidí se od sebe v jednotlivých historických etapách podstatně liší. Pro věřící může být neznámá proměnná Boží zásah do životního prostředí člověka. Křesťané si nemusejí vymýšlet. Klíčem ke ztrátě dlouhověkosti prvotních lidí může být vyhnání z ráje, celosvětová potopa, rozdělení kontinentů až po dnešní ekologii. Přesto, i dnes, víra v biblickou dlouhověkost vyvolává posměšky nevěřících a rozpaky mnoha věřících.

Podle biblických záznamů, **před potopou**, žil Adam 930 let, Seth 912, Enos 905, Noa 950, Metuzalém 969. **Po potopě** se lidé dožívali věku kolem

26 ZÁPAS O DUŠI

šesti set let. Pak přišlo další období, k němuž došlo po **rozdělení kontinentů**. Za Pelega se věkovitost snížila znovu: Abrahám se dožil 175, Izák 180, Jákob 147 atd., až dospějeme k dnešním dnům, o nichž můžeme v Bibli, v knize Žalmů, číst následující:

◆ *Počet našich let je sedmdesát roků, jsme-li při síle, pak osmdesát, a mohou se pyšnit leda trápením a ničemnostmi; kvapem uplynou a v letu odcházíme.*

(Žalm 90,10)

Místo toho, aby věřící stáli na pevných biblických základech, ujišťují sami sebe, že Bible nemá na mysli skutečný věk našich předků, v numerické věkovitosti hledají nějaké skryté matematické kódy a zcela zapominají na odlišné předpotopní životní podmínky. Současná genetika nám pomalu objasňuje nejen příčiny, ale i rychlost lidského stárnutí.

Věda znovu upozorňuje na něco, co nás vrací zpět k biblickým pramenům, ale homo sapiens ve své moudrosti klame sám sebe dál. Podobně jako svévolná interpretace Božího slova přesouvá fakta do teologické roviny spekulací, tak i evolucionisté posouvají vědecká fakta do akademické roviny relativity, tak, aby nám všechno souhlasilo, a my dospěli k výsledkům, které jsou všem přijatelné. Když je třeba krok historie zrychlit, zrychlíme jej, když je třeba zpomalit, podle potřeby zpomalíme. Taková interpretace faktů neslouží vědě ani Božímu slovu.

Úvaha na téma Jak kalibrovat mitochondriální hodiny? nás může vést k zamyšlení, kdo je Hodinářem vesmíru. Je jím BŮH, nebo NÁHODA? Odpověď si musí každý sám. Boží slovo má na takové spekulace svůj názor:

◆ *Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé. Pohleďte, bratři, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ale co je světu bláznovstvím, to*

vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic - aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem. Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením, jak je psáno: 'Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu'. (1. Kor. 1:26-31)

Odvěká touha po dlouhověkosti je hnací silou genetického výzkumu a věřím, že díky genetické manipulaci se člověku podaří prodloužit průměrný věk podstatným způsobem, alespoň pro některé jedince, ale i kdybychom žili sebedéle, věčný život nám může dát pouze sám Stvořitel prostřednictvím svého Syna, Pána Ježíše Krista.

- *připravila kas - Citované odkazy pocházejí z časopisu **Medicína**, Věda pro praxi, z 24. února 1998 - téma **Choroby stárnutí, genetika mitochondrií a mitochondriální DNA.***

EVOLUČNÍ NAZÍRÁNÍ NA SVĚT

Podstata evoluce je nepřítomnost motivu a účelu. Příroda se pak zdá být výpočetní mašinerií bezesmyslu. Avšak - hypotéza samovolné organizace neživé i živé hmoty bez předchozí informace je v rozporu se všemi vědeckými obory. Nezačíná snad každá smysluplná činnost přemýšlením? Kdykoliv vidíme nějaký plánovaný projekt, i to nejprimitivnější dílko, pak bezpochyby předpokládáme, že původcem je inteligentní bytost se smyslem pro organizovanost, řád a účel. Hodinový strojek vyrobil hodinář, budovu projektoval architekt, postavil stavitel a obraz namaloval malíř. Zakódované zprávy vyžadují inteligentního odesílatele. Informace zakódované písmem makromolekuly DNA vyžadují superinteligentního tvůrce.

Tímto způsobem uvažujeme všichni, protože taková je naše životní zkušenost. Učeně tomu říkáme princip kauzality, neboli zásada příčiny - vše je něčím zapříčiněno. Čím je projekt složitější a organizovanější, tím více inteligence, umu a práce schopné energie je k jeho uskutečnění zapotřebí. Nejvyšším dílem nebo projektem, jaký známe, je člověk. Jeho projektantem musel být tedy někdo, kdo je dokonalejší než člověk.

Rád bych uvedl ještě některé další nedostatky, jež evoluční teorie skrývá pod svou slupkou samozřejmosti:

1) **Opravdu má přírodní výběr onu tvořivou moc, jakou mu darwinisté připisují?**

Evoluce by měla být příběhem o zdokonalování přízpůsobenosti, sám Darwin napsal: *Můžeme říci, že přírodní výběr den ode dne, hodinu od hodiny zkoumá na celém světě každou i nejnemenší odchylku, zavrhne špatné a zachovává a zvětšuje všecko, co je dobré, nehluchně a nepozorovaně pracuje kdekoli a kdykoli se naskytne příležitost k upevnění každé živé bytosti.*" (O vzniku druhů přírodním výběrem) V pozdějších vydáních Darwin do této věty vložil slovo "**obrazně**", zřejmě proto, že si uvědomil, že o přírodním výběru psal jako o inteligentní, tvořivé bytosti.

Protože však přírodní výběr inteligentní bytost není, proto nemůže plánovat, předpokládat, není schopna vymyslet si cílovou podobu a ani přechodně zachovávat neužitečné a zatěžující formy: tím myslím všechny celky v "rozpracovaném" stavu. A to jsou jak nehotové orgány, tak i nekompletní, a proto nefunkční buňky - základní stavební jednotky. Zákonitost přírodního výběru překážející skupiny přece vždy zruší, jak by se potom díky němu mohlo vytvořit něco dokonalejšího? (Nechtějte prosím navrhnout, že funkční celek, jako je třeba srdce, se nějak záhadně, samo od sebe najednou vytvoří, tomu snad nemůže věřit nikdo.)

2) **Nepodloženost evoluční teorie fosilními důkazy.**

Z teorie vyplývá, že úplné fosilní doklady budou z velké většiny tvořeny přechodnými formami. Darwin uznával, že podle jeho teorie "*byl jistě počet spojovacích odrůd, které kdysi na zemi existovaly, opravdu obrovský.*" Mohli bychom tedy předpokládat, že paleontologové budou neustále odkrývat fosilní důkazy přechodných forem. To se však jasně nedělo. Přestože se po zkamenělinách pátralo s nesmírným úsilím po celém světě, fosilní doklady dnes celkově vypadají velice podobně, jako v roce 1859. Mezery mezi velkými skupinami - kmeny, třídami, řády - jsou nejen převažující, ale v mnoha případech přímo nezměrné. Stručně řečeno, jestliže evoluce znamená postupnou změnu jednoho druhu organismu v jiný druh, je význačným rysem fosilních dokladů nepřítomnost důkazů ve prospěch evoluce.

Jestliže se darwinismus těší statutu předem dané pravdy, pak problém, který představují fosilní doklady, je to, jakým způsobem k evoluci docházelo, že vždy unikla odhalení.

Největším problémem, který fosilní doklady pro darwinismus představují, je tzv. "kambrická exploze". V horninách tohoto období se vyskytují téměř všechny živočišné kmeny, a to bez jakékoli stopy evolučních předchůdců, které vyžadují darwinisté. R. Dawkins uznává: Je to, jako by tam byly jednoduše zasazeny, bez jakékoli evoluční minulosti. "*V Darwinově době nebyly žádné důkazy o existenci předkambrického života a ve své knize Darwin připustil, že tento případ zatím musí zůstat bez vysvětlení a lze ho skutečně uvádět jako pádný argument proti zde rozebíraným názorům.*" Kdyby jeho teorie byla pravdivá, předkambrický svět by se musel "*hemžit živými tvory.*" Známy evolucionista S.I. Gould napsal:

"Můžeme vyprávět celé příběhy o zdokonalování u některých skupin, ale v počtvých okamžicích musíme

28 ZÁPAS O DUŠI

připustit, že historie složitého života je spíše příběhem rozmanitého střídání v souboru základních podob než ságou o hromadící se dokonalosti."

Nic nedbejme na tvrzení Izáka Newtona: "Zdali se oko vytvořilo bez znalosti optiky a ucho bez znalosti akustiky?" Evoluční teoretik odpovídá: "Jasně, vytvořilo. Znalostí k tomu není třeba." V evolučním učení nemožňuje křídlo létání, ale létání bez křídel udělá křídlo. Oko nemožňuje vidění, ale výhoda vidění způsobí vznik oka!

Velmi se rozmohla víra, že většina má pravdu. Obávám se, že hlavní důvod, proč vzdělaní lidé věří v evoluci, je prostě ten, protože jim bylo řečeno, že většina vzdělaných lidí v evoluci věří. Neopodstatněná, nepodložená víra je však jen víra ve víru a může přijmout cokoli.

Sir Arthur Keith řekl: "***Evoluce je nedokázaná a nedokazatelná, věříme jí proto, že jediná druhá možnost je Boží stvoření. A to je nemyslitelné.***"

- žel -

Použitá literatura: Phillip E. Johnson: Spor o Darwina, Prof. dr. Wilder-Smith: Proč jsem se já, přírodovědec, stal křesťanem?

JE KŘESŤANSTVÍ UTOPIE?

Když anglický spisovatel Thomas More (1478-1535) napsal svůj podivuhodný román Utopie (1516), netušil, že vejde do dějin. Ani ne tak jeho fabule nebo umělecké ztvárnění, ale idea díla. Ona fantastická krajina Utopie se stala synonymem pěkných, ale neuskutečnitelných myšlenek.

Utopie je nedosažitelný ideál...

Ale přece ideál.

Přestože se lidstvo bezpočtukrát přesvědčilo o nemožnosti založit utopistickou společnost, přestože z historie ví o tragických ztroskotáních takových pokusů, nevzdalo se a nevzdává se té bláhové myšlenky, že se to zrov-

na mně, určitě naší generaci podaří. Postavit, vytvořit Utopii, to je ten velký sisyfovský kámen ne oněch stínů v řeckém podsvětí, ale lidí hladových a nespokojených, kteří ve svém podvědomí nezapomněli na svůj prvotní domov - na posmívaný, hanobený, ale vždy duši chybějící ráj. Ráj - společenství s Bohem v absolutní harmonii mezi Stvořitelem a tvorstvem. I poslední poutník světa, když zůstane osamocen na zbořeníšti civilizace s prázdnýma rukama, nevzdá se svých snů - ještě přece někde "na konci světa" postavit svoji Utopii.

Podaří se mu to konečně?

Jistěže, utopie, to je obraz, velmi zaměřený obraz oné urputné snahy lidstva dostat se z marasmu, do kterého se propadlo - ať už vědomě, či nevědomě.

Filozofie dějin kvalifikovala (až na malé výjimky) i náboženství - religie - jako utopii, jako pěkný, ale neuskutečnitelný ideál. Když objektivně, nezaujatě pohlédneme do dějin, musíme konstatovat, že taková definice není až tak absurdní.

Dostalo se lidstvo (prosím odpusťte, že použiji tak málo vžitě a všeobecné slovo) dále přes svoje religie? Nebo jejich vážnou či formální aplikaci? Změnil svět buddhismus? Bráhmanismus? Islám? A jestliže změnil - je tato změna ten všelidský ideál? Ne, nejsme opojeni křesťanskou ideologií, abychom nepřipustili ani stín pochybnosti o tom, že její vyznavači, či dokonce hlasatelé křesťanství nebyli světlem světa, nopak v pokoře a se zahanbením musíme přiznat, že často byli tmou.

O "jedinečnou blahodárnost křesťanství" se nepříčinily velkolepé křížácké výpravy ani "svatá inkvizice"... Ne Cařihrad, ani Řím, ale negramotní rybáři a hříšní celníci, tkalci a podomní obchodníci, oni navěky "pauperes Christi" - chudobní Kristovi.

Jestliže se tedy díváme na křesťanství přes málo přitažlivé plynutí a dozvuky dějin, nezbyvá nám nic jiného,

nežli se ptát, zda filozofie historie přece jen neměla pravdu, když i křesťanství zahrnula pod málo lichotivé označení "utopie" - neuskutečnitelný ideál.

Vždyt ten honosný titul "křesťanská Evropa" Evropě vlastně nikdy nepatřil a dnes už ani formálně nepatří.

Mohl patřit Evropě středověké, když se myšlenky křesťanství šířily mečem a ohněm? Viz historii pokřesťanštvování Prusů, Litevců - a Polabských Slovanů. Anebo vyvražďování Valdenských křesťanů v Alpách... Copak takový titul mohla nést Evropa z dob třicetileté války? Byla jí tehdy, když ve Španělsku hořely ohně "Auto-de-fe" (Autodafé)?

Kdy byla Evropa křesťanská?

Tvrdit, že je křesťanskou dnes a stále, je absurdní. V (protestantském) Německu žije asi tři miliony mohamedánů se svými mošey (mohamedánský chrám). V témže Německu "požehávají" "křesťanští kněží" svazky homosexuálů. V téměř absolutně evangelikální Dánsku je ve městech návštěvnost služeb Božích 2 %.

Na Slovensku, kde se podle statistiky ke křesťanství hlásí 75 % obyvatelstva (někteří "zapálení" a tradiční křesťané tvrdí, že Slovensko je bezezbytku křesťanské), stoupá počet kriminálních případů, zapalují se auta z ideologických důvodů, kradou a prodávají se sochy svatých... A to z oněch křesťanských chrámů, ze kterých po nedělích znějí žalmy a káže se evangelium. Ptáme se znovu tak trochu nejistě a unaveně:

Není křesťanství přece jen utopii, když za svého téměř dvoutisíciletého trvání nedosáhlo výše než po gotické chrámy, iluminované rukopisy evangeliaů a útulky milosrdenství, které nestačí pojmut ani část chudobných a bídných, ponížených a zoufalých...? A tyto máme vždy s sebou. Je vůbec na tuto téměř bezednou všelidskou otázku nějaká odpověď?

Učedníci Pána Ježíše, kteří s Ním chodili dlouho po městech a polích a byli svědky Jeho kázání, divů i zmrt-

výchvstání, Ho neznali - jak jim skrze Filipa Sám vytýká (Jn 14, 9), a tudíž neměli odpověď na tuto kardinální otázku. I oni měli po všech těch zkušenostech svoji utopii - představu o smyslu svého poslání: Obnovení izraelského království...

Hleděli (tak trochu sentimentálně) zpět na tradice...

Jaký diametrální rozdíl mezi lidským pohledem a posláním křesťanství - Kristovství!

Pán budoucí Církve jejím příslušníkům ukládá reálný program zaměřený do budoucnosti - být svědky a žít v konkrétním světě, ve světě poznačeném rozdělením, mezi různými ideologiemi, v prostředí, kterému se nelze přizpůsobovat, ale ho svým svědectvím přetvářet. Tak to stojí ve Skutcích apoštolů v kap. 1,6-8. Tato "tvrdá práce" už není utopie. Kritici literárního díla Kristýny Royové jí vytýkali "přehnaný idealismus". Nepopisuje prý lidi takové, jací jsou, ale idealizuje je - píše, jací by měli být. Zdá se mi, že taková "také kritika" "míří vedle". Podívejme se na její novelu "Druhá žena".

Druhá žena Mrázová nechodí s očima "obrácenýma k nebi" a "nesedí nad modlitbami". Naopak, pere všechny "svršky" pohozené v komorách, líčí oprýskané, zanedbané stavení, umývá a obléká cizí děti, kterých se ona, mladá ("macecha") ujala...

Anebo Anna Somorová z povídky "Ve vyhnanství". Mladé, nezkušené děvče, samo "ve vyhnanství" pro svoji víru - jde za zanedbanou, už téměř za živa "pohřbenou" Dorkou Zemanovou a uklidí její dům, upraví "živou hřišnici" a zachrání před zahynutím službou lásky...

Tak reálně a realisticky nežily ani ty nejcharakterističtější postavy z děl literární kritikou uznávaných realistů. Takto realisticky konat dokáže jen ten, kdo se dal "realizovat" oním bezpodmienečným a jasným Pánovým "budete mi svědkové" - to je závazný program (Skut. I, 8), to je zplnomocnění. Zplno-

30 ZÁPAS O DUŠI

mocnění je dar Svatého Ducha, který Pán dává těm, které posílá do služby. To je ta "legitimace", která otvírá dveře lidských srdcí.

Být takovým člověkem, jako byla druhá žena Mrázová, či Anna Somorová v knize "Ve vyhnanství", může být jen ten, koho Bůh svým Duchem obdárí, zplnomocní.

Člověk "přirozený" bez pomoci Svatého Ducha to nedokáže - v tom má ta racionální kritika pravdu. Ani rybáři a celníci nedokázali být svědky Pána Ježíše před přijetím, zmocněním Svatým Duchem. Petr Ho zapfel, Jakub a Jan Mu chtěli sedět po pravici a Jidáš - Jidáš Ho zradil. To je přirozený člověk.

Tím "ideálním" křesťanem se stává Petr po Letnicích. To Duch Svatý řekl Filipovi (komorníkovi královny ze Sáby): "Přístup a připoj se k vozu."

Tuto prostou pravdu řekl Pán svým učedníkům ještě když chodili spolu:

◆ **Beze mne nic nemůžete učinit.**

(Jn 15, 8).

Ale potom, po zmocnění Duchem, může každý s apoštolem Pavlem říci:

◆ **Všechno mohu v Kristu, který mě posiluje.** (Filip. 4,13)

Bez Pána Ježíše Krista, bez Jeho Ducha, je každý křesťan "přirozeným"; ale jen s Ním, zplnomocněný Jeho Duchem, se stává "ideálním" křesťanem.

- Michal Slavka - Cestou světla 5/98

VĚDĚNÍ A VZDĚLÁNÍ

Nová technologie pro vzdělávání a evangelizaci je součástí programu ACTS 2000 Církve adventistů sedmého dne. V plném proudu je příprava 10 satelitních evangelizací počínaje rokem 1999. Další fascinující použití nové technologie je určeno pro distanční vzdělávání (málotřídky a domácí školy) na úrovni základních škol. Žáci obdrží lekce prostřednictvím satelitu a mají možnost interaktivního spojení s instruktorem.

Oxford

Vystudovat Oxfordskou univerzitu má být v dohledné době možné, aniž studenti vkročí na půdu některé z jejich starobyklých kolejí. Veškeré studium se totiž uskuteční po Internetu.

První on-lineové tituly by měly získat absolventi postgraduálního studia medicíny a počítačových věd. Studenti budou využívat elektronické pošty a na dálku se zúčastní rovněž různých konferencí.

Studium přes Internet podporuje spoluzakladatel firmy Microsoft Paul Allen, jehož fond pro virtuální vzdělávání má financovat první on-lineové kurzy, které budou zahájeny v lednu příštího roku.

Plán studovat na nejstarší britské univerzitě "dálkově" odmítají zastánci tradičních metod výuky, kteří se domnívají, že pobyt na fakultě je jednou z hlavních součástí denního studia.

- Lidové noviny, 21.7. 98 -

Počítače a vzdělávání v budoucnosti?

Úryvek z rozhovoru Šimona Perese a Billa Gatese:

ŠP: Mezi největší výzvy toho velmi odlišného budoucího světa bude patřit vzdělání. Mladí lidé se budou muset naučit být sami sobě učiteli, rozvíjet své vlastní schopnosti namísto pouhého ovládnutí určité profese. Budou se muset naučit žít s ostatními v pluralitním světě a budou se muset naučit navzájem soutěžit. Jak vidíte vzdělávání v budoucnosti? Jakou roli budou hrát počítače?

BG: Kdybyste dnes potřeboval zjistit, jakou má ten který obyvatel planety životní úroveň, a měl k dispozici pouze jedinou otázku, pak byste se nejspíše zeptal: "V jaké zemi žijete?"

Ode dneška za deset let tomu bude jinak. Stupeň vzdělanosti bude nejlepšími indikátorem bohatství či chudoby.

Co to znamená konkrétně? Nejvíce nově vznikajících pracovních míst nabízejí služby. S pomocí světové

informační sítě budou lidé moci činit nabídky za nejlepší ceny současně s nejlepší kvalifikací pro tato místa. Informační síť okamžitě poskytne pop-távku, kdekoli se objeví nabídka.

Vše bude záviset na stupni vzdělanosti té které země. Čína a Indie dnes tvoří většinu rozvojového světa a obě mají ve skutečnosti celkem slušný vzdělávací systém. A jak se již nyní ukazuje, motivace k získání vzdělání je v těchto společnostech tak obrovská, že se jim v některých oborech téměř daří dohánět Spojené státy či Evropu. Nemusí jim to trvat dlouho - dokáží-li vybudovat patřičnou infrastrukturu.

Internet byl vyvinut ve Spojených státech, a je zde, v rámci univerzitního prostředí, i nadále nejrozvinutější. Sestoupíte-li však do středoškolského prostředí, musíte se rozhlížet po celém světě, abyste zjistil, kde byl učiněn největší pokrok.

Jde-li o vzdělávání, klíčem k němu nejsou technologie. Proč musejí lidé kvůli tomu, aby se mohli učit, chodit do školy? Proč musíme okolo učení vytvářet celé to sociální prostředí? Protože lidé nejsou stvořeni k tomu, aby se učili bez přímého a konkrétního zájmu. Počítače jim v tomto mohou dost pomoci.

Jednou z důležitých motivací v procesu vzdělávání je existence zpětné vazby. Dnes student většinou den za dnem sedá ve třídě a potom naráz přistupuje ke zkouškám. Zkoušky jsou ale od učení vzdálené. Jsou vlastně negativní zkušenosti, způsobem, jak oddělit chytré děti od ostatních známou společenského statutu. Interaktivní počítače naproti tomu umožňují získat okamžitou zpětnou vazbu ve chvíli, kdy se student snaží porozumět problému.

Cílem vyučování je získat co nejvíce žáků, kteří si svou zvědavost zachovají i během stárnutí. Vědomí vlastní ceny a důvěra ve svou schopnost poznávat ohromně pomáhá.

Tím nechci říci, že technologie v budoucnu nahradí učitele. Je-li ale

student dostatečně motivován, nalezne v sobě schopnost skrze Internet získat veškeré dosažitelné poznatky a využít jich. A to ne pouze pasivním způsobem, nýbrž tak, že se obrátí na ostatní, kteří s ním sdílejí jeho zájmy.

Velký potenciál Internetu spočívá v tom, že se stane platformou těch, kteří sdílejí nějaký společný zájem. Dejme tomu, že někde působí učitel, jenž je v určitém oboru nejlepším učitelem na světě. Student se buď skrze informační síť obrátí přímo na tohoto odborníka, nebo se jeho vlastní učitelé seznámí s jeho výsledky a využijí je v práci se svými studenty.

Máme možnost seznámit se s vyučováním na školách v Singapuru, které jsou napojeny na Internet. Tamější nejlepší profesori archivují své přednášky na videokazetách, aby si je žáci, mají-li je v rozvrhu, mohli později opět vyhledat. Děti navzájem spolupracují, i když jsou každé z jiné třídy. Učitelé spolu hovoří a porovnávají metody. Rodiče dětí mohou sledovat výuku pomocí videa přenášeného optickými vlákny.

Exkluzivně pro LN zprostředkoval LA Times Syndicate, 18. července 1998

Domácí škola i u nás

Odborníci tápou, rodiče a děti si experiment pochvalují - to byly titulky MF Dnes z 10. září 1998.

Prvních padesát šest až devíti letých dětí je součástí experimentu ministerstva školství, které odpovědělo kladně na četné žádosti rodičů, kteří chtěli své děti vyučovat doma. S rodiči byl proveden pohovor, aby bylo možné zjistit proč chtějí své děti učit doma a současně zjistit jaké mají dispozice.

Argumenty odborníků jsou, že rodiče jsou nezkušení a dětská izolace, ale zkušenosti ze zahraničí ukazují, že právě děti vyučované doma jsou vždy nad průměrem. Jsou nejen vzdělanější, ale i samostatnější a když přejdou později do školy, nemívají potíže zařadit se do dětského kolektivu.

32 ZÁPAS O DUŠI

Ve Spojených státech se doma učí půldruhého milionu dětí - což představuje asi tři procenta školáků a jejich počet neustále roste. Kromě Spojených států je domácí výuka běžná v Kanadě, Anglii, Belgii, Lucembursku, Holandsku, Švýcarsku, Finsku, Norsku, Švédsku, Dánsku a od loňska i v Maďarsku.

Další informace rodičům rádi zprostředkujeme.

- redakce -

TRENDY

Z křesťanského světa:

Bible je znovu středem světového zájmu a popularity. Denně se prodá asi 168 tisíc výtisků. Bible je tištěna ve 300 jazykových verzích. Nově ilustrované výtisky se prodávají obzvláště dobře. Nejnovější edice "WWJD? New Testament" - What would Jesus do? - Co by učinil Ježíš? - nejnovější vydání Nového zákona je bestsellerem. Průměrná americká rodina má doma tři různé překlady Bible.

Víte, že zatímco v Jižní Americe vzniká ročně na 50 tisíc nových sborů, v USA každý týden ukončí 60 sborů svoji činnost. Jde většinou o malé sbory.

Anglie:

The Sunday Times provedly v Londýně průzkum mezi anglikánskými duchovními. Novináři položili každému jedinou otázku: **Můžete vyjmenovat desatero přikázání?** Z dvou set dotázaných uspělo 34 % duchovních. Několik pastorů je vyjmenovalo teprve s pomocí tázajícího se. Co se týká zákazů, bylo nejčastěji vzpomenu nesemilnější a nepožádáš manželku bližního svého. S dalšími to již bylo slabší. Představitelé britské církve prohlásili, že duchovní u "zkoušky" ve skutečnosti nepropadli, neboť se počítá význam slov a nikoliv jejich počet.

Istanbul:

Křesťanské vysílání je skutečností pro 15 milionů potencionálních posluchačů čtyřicet hodin denně díky

partnerství HCJB a rozsévání rozhlasových stanic.

Rumunsko:

Další osud šesti rozhlasových licencí v Rumunsku je ohrožen. Po šesti letech vysílání nechce rozhlasová rada obnovit a prodloužit licence. Prosíme o modlitby.

Jugoslávie:

Bački Petrovac - Slováci se sem přistěhovali před 250 lety a v současné době jich tu žije asi 60 tisíc. Na rozdíl od Srbů nejsou pravoslavní, je mezi nimi mnoho evangeliků, luteránů i katolíků, vesměs však tradičně věřících. Jsou zde ale i baptisté, metodisté a křesťanské sbory se živou vírou v Pána Ježíše Krista. Právě lidé z těchto sborů založili KES (Křesťanské evangelizační středisko), které se nejruznějšími aktivitami (evangelizace, humanitární pomoc, práce s dětmi, rozhlasové vysílání aj.) snaží oslovit místní obyvatelé evangeliiem. U nich jsme také byli ubytováni. Společně s místními křesťany jsme rozdávali pozvánky na film Ježíš. Jiný kraj, jiný mrav, takže jsme šli do každého domu a osobně pozvali každého, koho jsme našli. Celkem jsme tak roznesli pozvánky do 10 tisíc domácností.

Jenom pro představu: velikost vesnice se pohybovala od dvou do osmi tisíc obyvatel. Po skončení filmu jsme rozdávali dotazníky a knížky "Viac ako tesár".

A teď to nejdůležitější. Reakce lidí na film byla neuvěřitelná. Někteří přicházeli už hodinu a půl před začátkem. Sál se vždycky naplnil, většinou lidé i odcházeli domů, protože nebylo místo. Dohromady jich přišlo 3 922! A přišli s touhou po Bohu. Jeden mladý Srb z Kulpinu říkal: "*Chci najít tu správnou cestu k Ježíši a potom ho následovat.*" Celkem 1 034 lidí napsalo, že se modlili a pozvali Pána Ježíše do svého života. A jak jsme s některými mluvili, viděli jsme, že to bylo upřímné rozhodnutí. Mnozí mají zájem o biblické studium, další rozhovory a společenství křesťanů.

nů. V jedné vesnici tak mají 4 křesťané "na starosti" asi 100 znovuzrozených.

Ještě chci uvést pár věcí na dokreslení toho, jak mocné věci Bůh činil. Slováci ve Vojvodině jsou spíše uzavřenou skupinou lidí, než aby chodili na podobné akce. Bylo to nejhorší období v roce pro promítání filmu. Jsou žně a lidé nemají čas. V tutéž dobu, v téže zemi jen o 300 km jižněji, policie rozehnala promítání téhož filmu... A přesto jsme byli svědky Božích mocných činů.

- Tomáš a Jovanka -

Studentský hlas pro Krista -

ALFA kursy:

První kursy domácích skupinek pro nevěřící začínaly v Anglii v roce 1991. Na konci roku 1993 bylo zapojeno více než 200 církví a sborů. Následující rok se počet skupin zdvojnásobil. V roce 1995 dosáhl počtu 1 200, v r. 1996 již počet překročil 4 000 a v březnu 1998 se počet skupin zvyšuje na 7 500. Celkový počet "absolventů" je následující: 1991-600; 1992-1 000; 1993-4 500; 1994-30 000; 1995-100 000; 1996-250 000; 1997-500 000;

I když je možné, že statistiky jsou nadsazené, pravý opak může být pravdou, protože ne každý sbor je evidován a registrován.

Dnes probíhají ALFA kursy v Albánii, Bolívii, Finsku, Srbsku, Namíbii, Keni, Švýcarsku, Jižní Koreji a mnoha dalších zemích.

Připravujeme překlad teologického hodnocení na téma Alfa kursů.

Vybrala a připravila -kas-

Vhodný dárek

Chcete, aby někdo z vašich známých obdržel ukázkové číslo časopisu Zápas o duši? Došlete nám novou adresu, my zařídíme ostatní.

Jak nejlépe využít časopis ZOD?

Do přečtení jej předejte dál.

MOUDROST

Nevím, zda toto zamyšlení někoho potěší, ale rád bych se zaměřil na problémy, které potkávají křesťana na cestě životem. Nejdříve bych chtěl poznamenat, že řada duchovních často odpovídá na otázky, které nikdo neklade, a cudně vynechává ty, které hledající i věřící lidé hledou.

Snad bych měl hned na počátku opravit názor mnoha kandidátů víry, kteří se domnívají, že člověk, který přijme Krista, má vyřešeny všechny problémy. **Nic takového se ve většině případů nestane. Proto není moudré slibovat komukoliv, koho chceme získat pro Krista, že jakmile uvěří, zmizí jeho problémy! Není to pravda!** Boží slovo to nikde neslibuje ani nezaručuje! Říká, že budeme nová stvoření, ujišťuje nás o budoucnosti, která je zajištěna samotným Bohem, ale neříká, že životní zkoušky a problémy zmizí jen proto, že se staneme křesťany! **Bible nikomu neslibuje imunitu vůči osobním problémům ani vůči problémům světa.**

Druhý omyl spočívá v přesvědčení, že všechny problémy jsou v Bibli popsány a prodiskutovány. Nejsou. Je velmi riskantní, když pastor, učitel, kněz či kazatel začne hlásat autoritativní názor v oblastech, o nichž se Slovo Boží nezmiňuje! Jen tam, kde Bible promlouvá jasně, můžeme bezpečně, na základě toho, co učí Bůh, s naprostou určitostí posoudit ten či onen problém. Jakmile se dostaneme do oblasti, o níž se Písmo přímo nezmiňuje, pohybujeme se na velmi tenkém ledu! Pamatuj, že Bible neodpovídá na všechny problémy, kterým čelíme!

Třetí mylný názor je, že máš-li problémy, nejsi správným duchovním křesťanem nebo jsi nevyznal své hříchy! Tento názor můžeme bohužel slyšet z úst duchovních expertů.... **To, že máš problémy, dokazuje pouze to, že jsi člověk jako každý jiný!** Pokud nemáš ve svém životě ani jeden pro-

34 ZÁPAS O DUŠI

blém, rád bych tě poznal! Ve skutečnosti ti nejméně křesťané zápasili a zápasí s velmi vážnými problémy, které život přináší.

Podívejme se na Jóba a jeho problém lidského utrpení! Ani on neznal odpověď! Neměl ponětí, proč jej postihlo utrpení. Jeho přátelé, rádcové a utěšitelé odpověď také neznali! Pamatuješ se na ty jejich dlouhé, jakoby moudré tirády - řeči, které neměly ani hlavu, ani patu? Ani oni neměli jasno. A nezapomeň, že při tom všem byl Jób věrný Bohu a nebyl neduchovní! Problémy ovšem měl. A co Pavel, neměl své problémy? O Petrovi ani nemluví.

Čtvrtý mylný názor je, že když budeš přijímat učení Bible, najdeš cestu, která tě zbaví všech problémů. Jistě, Bible je pro tebe mapou, ale samotný fakt, že máš mapu Floridy, tě ještě nedostane na její pláž! Z mapy zjistíš jen cestu, ale chceš-li se tam dostat, pak ovšem úsilí, námahu a čas už musíš vynaložit sám. Podívej se do dopisu Židům, kapitola 5, verše 11 až 14... O čem se tam píše? O křesťanské dospělosti. **Problém nespočívá v tom, že většina křesťanů ještě neslyšela - problém je v tom, že slyšeli, ale získané znalosti neuplatnili ve vlastních životech! Slyšeli, ale nevnímali ani neuplatnili své poznání!**

Pisatel dopisu říká: *Jak rád bych už zamířil do hlubších pravd, do hlubšího učení - ale vy nedoslýcháte!* A proč? Na to odpovídá verš 14: *Hutný pokrm je pro ty, kteří mají - cvičením, praxí - své smysly vytrénované tak, že poznají dobré od špatného, užitečné od zbytečného!* **Klíčové slovo je cvičení, uplatňování v našich životech toho, co nás Bible učí! Možné je obojí. Můžeme v Kristu růst, anebo jen stárnout!**

Znám křesťany, kteří se účastní jedné biblické konference za druhou; plní zápisník za zápisníkem různými poznámkami, navštěvují jedno křesťanské knihkupectví za druhým, studují jedno vydání Bible za druhým - a přesto patří mezi úplná batolata v Kristu!

Ten, kdo neroste a zůstává batoletem, není vzorem svému okolí. Takový vzor spíše od Krista odradí, než by svědčil o Boží slávě. Proč jsou takoví? Protože neuplatňují to, co se měli naučit ve vlastních životech! Je životně důležité aplikovat Boží moudrost a Jeho rady do vlastních životů, a ne jen o nich vědět a znát biblické pravdy! A to je něco, na co klade důraz Jakub ve svém dopise. On chce, abychom si vyzkoušeli to, v co věříme, ve svých životech - ve vlastní praxi. Mnozí lidé říkají: **"Ukaž mi, jak to funguje, a já o tom budu uvažovat!"** Znakem dospělého křesťana je uplatňování toho, co slyší, ve vlastním životě! Dospívání je proces, v němž aplikujeme vše, co jsme se naučili. Pravdy, které jsme slyšeli nebo četli, můžeme použít ve svém životě ve chvíli, kdy přijdou zlé dny. Právě tyto principy nám pomohou jednat ve chvílích životních krizí. Až přijde pokušení, uplatníme již známé principy, abychom mohli vyjít vítězně z každé zkoušky.

Žádná zkušenost člověka nikdy neopustí, je uložena v jeho srdci a příští boj může už být snazší! To je dospělost. To je moudrost...

Uvedu příklad:

Nemocný přijde k lékaři a ten mu sdělí, že má zánět slepého střeva. Bylo by při nejmenším směšné, aby se pacient domníval, že ta samotná informace, kterou mu lékař sdělil, automaticky uzdraví zanícené slepé střevo. Potřebuje operaci! **Pouze to, že jsme vystaveni informaci, nevyřeší ani jeden z našich problémů!** Všechno, co můžeme udělat, je zvážit informace a podle toho jednat.

Bible nedoporučuje kouzelnou formulu, kterou bychom zamumlali, udělali při tom nějaký ten slib Bohu, a hle, druhý den jsme bez problémů! Taková instantní dospělost na nikoho přes noc nesestoupí! Duchovní dospělost můžeme získat, jen když budeme uplatňovat Boží pravdy v každodenním životě! Ovšem není to ani lehké, ani příjemné - je to pěkná fuška!

Dovolte, abych vám doporučil jednu knihu, která slibuje, že jejím studiem získáte moudrost. Je to kniha Přísloví. Už v prvním verši nás Bůh informuje, kdo byl lidským pisatelem knihy. Šalomoun, syn krále Davida, byl již od mládí vystaven Božím Slovu a Jeho moudrostem. Nakonec se stal králem. Nebyl perfektní v žádném případě, ve svém stáří nadělal ostudy za pět králů! Ale Boží rada, Boží moudrost, jsou v jeho knize obsaženy.

Šalomoun nebyl jen nejbohatším člověkem své doby - Bible říká, že byl moudřejší než kdokoli v jeho době. A přesto, kdo studoval jeho život, poznal, že Šalomoun měl mnoho nevyřešených problémů. Hned první verše nám říkají, proč byly napsány. Jaký prospěch má člověk ze čtení Přísloví?

Za prvé - může získat moudrost. Co to vlastně moudrost je? Je mnoho definicí, ale nejužitečnější z nich říká:

- ✓ **Moudrost je aplikace pravdy do praxe.**
- ✓ **Moudrost je pohled na život z Božího stanoviska.**
- ✓ **Moudrost znamená vidět život tak, jak jej vidí Bůh.**
- ✓ **Moudrost je porozumět životu, který nám Bůh dal.**

Kdosi řekl, že Žalmy nás učí, jak žít bez problémů s Bohem, a Přísloví učí, jak žít bez problémů s lidmi.

Žalmy jsou vertikální, Přísloví horizontální. Žalmy nás staví do nebe - Přísloví na pevnou půdu matičky země. Chceš-li poznat moudrost, čti knihu Přísloví.

Moudrost znamená vidět život z Božího pohledu a správně reagovat na životní situace.

Moudrost je akce; pochopení a porozumění je reakce. A to znamená žít podle Boha. Šalomoun nevykresluje moudrost jako něco abstraktního, ale jako bytost, která k sobě volá lidi. Moudrost na sebe upozorňuje. Otevřte svá srdce, pusťte mne dovnitř! Bůh tím naznačuje, že moudrost je přístupná každému.

Druhý poznatek je, že moudrost můžeme od sebe zapudit, odmítnout ji, jako ve verši 24 první kapitoly. Moudrost tam neříká, že ji nebylo slyšet, ale že ji lidé odmítli!... A v tom je rozdíl! Moudrost je všude kolem nás a je zdarma! Kdo ji chce získat, musí každopádně začít v Božím Slově - a ne u nějaké zkušenosti!...

Současný moderní člověk nehledá moudrost, ale zážitek, prožitek, pocit, dojem, vzrušení. Lidé jsou ochotni stát v dlouhých frontách na něco takového! Půjdou až na konec světa, aby našli příjemný prožitek! A přesto jsou nakonec shledáni mělkými a prázdnými. Ano, kdo odmítne Boží moudrost, sklídí hořkou sklizeň!...

Následující poznámka se nebude všem líbit.

Jsou věci, za které svět bude tleskat, bude člověka oslavovat, bude mu stavět pomníky na každém rohu! Proč? Protože objevíš teorii relativity, doveďeš hrát na housle lépe nežli Paganini, obětavým výzkumem objevíš lék proti rakovině, jsi světoznámým filmovým hercem, napišeš bestseller, zasvětiš svůj život studiu šimpanzů, zachraně velryb nebo budeš hrát šachy jako Bobby Fisher, zvítězíš ve světové soutěži krásy nebo umíš hrát tenis jako Martina Navrátilová! Ano, svět bude tleskat nadšením a poznáš světskou slávu, ale co potom? Ne, netvrdím, že tyto anebo i jiné schopnosti či aktivity jsou negativní a špatné. To by nebyla pravda. Ale proč neposlechnout Boží rady a neudělat si žebříček hodnot podle Něho? **Hledejte nejprve Boha a Jeho království a potom to ostatní! To je Boží moudrost!** To vše, čemu tleská dnešní svět, není moudrost! Je to inteligence, síla, vytrvalost, ctizádostivost, obětavost - a příznejme si, někdy i dravost a bezohlednost, ale to přece není moudrost!

Zamysleme se na chvíli: **O co vlastně v životě běží? O slávu světa?** Pythagorovi může být dnes úplně jedno, že celý svět ví, že plocha čtverce

36 ZÁPAS O DUŠI

nad přeponou pravouhlého trojúhelníka se rovná čemukoliv! Je zcela možné, že Pythagoras má dnes docela jiné starosti! Pythagoras buď zemřel s Bohem - nebo bez Boha! A to je to, co s konečnou platností rozhoduje o věčnosti člověka! Zákon, podle něhož těleso ponořené do kapaliny je nadlehčováno a tak dále - neospravedlní Archiméda v Božích očích! Fakt, že sir Alexandr Fleming objevil penicilin a prodloužil životy možná milionů lidí, ho nezavil ani jednoho hříchu v očích Stvořitele vesmíru! A Michelangelo se nezavil dluhu vůči Bohu proto, že vyzdobil Sixtínskou kapli! Co říká Ten, který to ví nejlépe? Parafrazuji: "Co je platné člověku, kdyby získal celý svět a ztratil svou duši? Čím zaplatí, aby ji získal zpět?" Tomu říkám moudrost! Co se stane, když odmítneš Boží moudrost v čase, který máš? To si můžeš přečíst ve verších 26 až 32. **"Budu se ti vysmívat, až na tebe přijde strach jako ničivá bouře." Proč? "Protože jsi nenáviděl poznání, odmítl Boží radu. Tvá netečnost tě zahubí..."**

Není to trochu brutální? Možná, ale uvědomme si, že moudrost od Boha nepřichází v balení s nápisem "Použijte v případě hrozící katastrofy" nebo něco na ten způsob! Nepočítej s tím, že do člověka Bůh nahustí všechnu moudrost, kterou po léta odmítal, jen proto, že ji potřebuje až teď! On říká: **"Až přijde doba zla a ty mně budeš volat - neočekávej, že ti poběžím na pomoc!"**

Lidé odmítali Boží radu a Jeho moudrost dlouhá léta, a najednou, když jim teče do bot, prosí o radu! Člověk žije většinu svého života tak, jako by Bůh neexistoval a - bác! Přijde neštěstí, tragédie, ztráta, a teď honem, kdo mi pomůže? Človíček by chtěl, aby mu někdo o Bohu pověděl v pěti minutách všechno, co ho nezajímalo celý život! Je možné pochopit Boží dar a lásku skrze Ježíše Krista, je možné přijmout Krista v pěti minutách, vždyť ani lotr na kříži neměl více času, ale naučit se

v okamžiku během krize, jak použít Boží moudrost, to nejde, to je proces, který trvá léta! A proto bych si přál, aby byli všichni lidé soběstační, co se týče Boží moudrosti, a nečekali, až přijde pohroma!

Rozhodnutí naslouchat musí udělat každý sám! Církev je velmi důležitá - ať ji nikdo nepodceňuje! Společná setkání, společná shromáždění křesťanů, to jistě pomáhá, ale **Církev nebyla nikdy plánována jako berlička pro duchovní život! Nikdy!** Kongregace, shromáždění křesťanů je místo, kde si sdílíme křesťanskou lásku, zkušenosti, poznání, přátelství, kde pomáháme nést břemena jedni druhým. Místo, kde dáváme či dostáváme rady a instrukce. Církev nikdy nebyla plánovaná pro to podstatné, pro to, co je tím hlavním pro tvůj život s Kristem! Myslím tím nitro tvého srdce, tvou vděčnost a lásku k Bohu a Spasiteli.

(1) Jemu můžeš a vlastně máš sdělovat všechny své problémy, starosti, radosti, touhy, pokušení a hříchy, které by - kromě Boha - nikdo nepochopil, ani tvoji nejbližší ne! **On je také tím jediným, kdo tě nikdy neodsoudí! Ten jediný neodpustitelný hřích můžeš spáchat tím, že zemřeš bez Krista! To je jediný hřích, za který náš Spasitel nezemře!**

(2) Je životně důležité navykнуть si na pravidelnou poslušnost Božího Slova. To je velmi důležité! Ne žít dokonale - ale žít moudře. **Když hříchy přijdou - nedovol, aby se hromadily! Jednej s nimi okamžitě! Nenech, je-li to možné, projít ani jeden den!** To je to, čemu říkáme moudré jednání. Moudrost ti říká: Pakliže mě budeš ignorovat - sklídíš ovoce svého hříchu. Nevřešený hřích přivede do života hříchy další! A proto moudrý člověk jedná s hříchem ihned! Není to snadné. Nakonec ještě jednu radu: **Začni sám od sebe, jinak to nefunguje. Pokud tvá víra nezměnila tvůj život - neočekávej, že změníš život druhým.**

- Tonda Uhlíř -

NAPSALI JSTE NÁM

Oblas na čl. "Neosocialismus"

K nasání následujících řádků mě inspiroval článek "Neosocialismus" v Zápasu o duši č. 57 (červenec 1998), který líčí sytý černými barvami sociální stát - tedy to, co vidíme v západní Evropě už několik desetiletí. Pokusil jsem se o všeobecnější pohled.

Bojím se, že při hledání správného poměru ke světské vládě a dalším, více nebo méně nutným společenským strukturám měli křesťané vždy snahu zjednodušovat si život. Budťo "každá duše vrchnostem poddána bud" (Ř 13,1) a servilnost i vůči vyslovené nemravné vrchnosti, nebo "svět ve zlém leží" - a radikální oddělení. Domnívám se, že od lidí, kteří o sobě tvrdí, že žijí v obecnství s Kristem - božským Králem nebe i země - mají ostatní právo slyšet víc. Zvlášť dnes, kdy liberální kapitalismus (který od začátku 19. století už nejméně dvakrát vyvolal rozsáhlou hospodářskou krizi a vytvořil tím pařeníště pro války a revoluce) nabyl globálních rozměrů a poddává si oslabené "sociální" státy. Pokusím se připomenout některá biblická místa, která k problému mluví a spojit je do souvislosti. Byl bych rád, kdyby to vedlo k zamyšlení, posouzení a diskusi.

Začnu listem Jakubovým, jehož slova "A nyní, vy boháči, plačte a naříkejte nad pohromami, které na vás přicházejí.... Hle, mzda dělníků, kteří žali vaše pole, a vy jste jim ji zapřeli, volá do nebes.... vykrmili jste se - pro den porážky." (Jk 5,1-5) by ve spojení s dalšími izolovanými výroky, např. i z Kázání na hoře, vedlo snadno k vytvoření ideologie komunistického typu. Mimochodem: ukazuje nám to, je Boží slovo je nejen dobré, ale i nebezpečné. Zahřávat si s ním je horší, než zahrávat si s ohněm či dynamitem.

Ve skutečnosti ovšem, když si přečtete souvislosti, najdeme v té části listu, která se tématem zabývá, tři vůdčí myšlenky: Jednak vědomí, že "**chudo-**

ba cti netratí", ale samozřejmě sama o sobě ani nepřidá - chudí ale mohou být obohaceni vírou. Za druhé **odmitnutí představy, že bohatství je jen vlastní zásluhou**. Z toho pak vyplývá to hlavní. Člověk je před Bohem i společností odpovědný za to, jak se svým majetkem nakládá. Totéž ostatně platí i o moci. Přečteme-li si příslušné oddíly, např. už částečně citovaný Ř 13,1 do konce - "*Vždyť je (vládní moc) Božím služebníkem k tvému dobru. Jednáš-li však špatně, máš proč se bát, neboť nenese meč nadarmo. Je Božím služebníkem...*" zjistíme, že moc (meč) byla vrchnosti svěřena. To znamená, že je za způsob jejího výkonu odpovědná tomu, kdo jí ho svěřil (Doporučuji přečíst si, co napsal o mečové vrchnosti na konci středověku Chelčický.)

V této souvislosti, pro správné pochopení oč mi jde, je užitečné připomenout různé způsoby užívání zájmena "moje". Postavme vedle sebe výrazy "moje boty", "můj pes", "moje manželka", "můj šéf, "můj Bůh". Vidíme, že slovo "moje" je stejné, ale znamená pokaždé jiný vztah. Komu to není jasné, může zkusit jednat se svým šéfem jako se svým psem. Leckdo ostatně zkusil zacházet se svou manželkou (manželem) jako se svými botami a divil se, že se mu manželství rozpadlo. Každému lze doporučit, aby ve světle tohoto pohledu zvážil, jaký je skutečný význam slov jako "můj úřad", "moje peníze", "moje továrna" a pod..

Otázka je, co s tím? Po mém soudu církev nepřísluší stavět se za nezodpovědné majitele či ředitele společností, ani za nezodpovědné vládcce sociálního státu, ani za sociální reformátory, o jejichž zodpovědnosti se vždy dalo s úspěchem pochybovat - ale ani proti nim. Měla by se stavět proti nezodpovědnosti. Podobný postoj už se obvykle snaží zaujmout v oblasti ekologie (ale i tady nás "světské" aktivity často předčí). Má-li mluvit k lidem majetným a "v moci postaveným" to, co opravdu

potřebují slyšet, bude její řeč asi často podobna řeči biblických proroků, protože pokušení moci je stále stejné.

Tím se zase dostáváme na pevnou biblickou půdu. Začal bych ve Skutcích apoštolských epizodou z rozhovorů ap. Pavla s místodržícím Felixem: (Sk. 24, 25) *"Když však Pavel začal mluvit o spravedlnosti, zdrženlivosti a budoucím soudu, pocítil Felix úzkost..."*

Často si připomínáme, jakým způsobem ap. Pavel svědčil o svém setkání s Kristem, ale to, že nezamlčel připomínku Božího požadavku spravedlnosti, zdrženlivosti a příchodu Božího soudu ani před nejmocnějšími, nám často uniká. Podobně nechyběla připomínka Boží spravedlnosti a soudu ani při kázání v Aténách (Sk.17,31). V lidském prostředí to nebylo nutno tolik připomínat. Tam to už dříve řekli jiní - Jan Křtitel a proroci.

Prorocký výrok k majetným a mocným má téměř standardní podobu: *"Tohle jsi udělal. Proto praví Bůh: Toto se stane"*. Příklady: 1 Kr. 21,17-19; 2S 12,7-10; 2 Par.16,7-9; 2Par 16, 7-9; Jr. 22,13-19. Poslední bych si dovolil částečně citovat:

◆ *Běda, kdo staví svůj dům nespravedlností a své pokojíky na střeše bezprávím..... Zдали se tvůj otec nenajedl a nenapil? Když uplatňoval právo a spravedlnost, tehdy se mu dobře vedlo. Když se zastával utištěného a ubožáka, tehdy bývalo dobře. Zda to neznamená, že mě znal? Je výrok Hospodinův..... Proto praví Hospodin o Jójakimovi, synu Jójíšášovu, králi Judském, toto:Bude pohřben, jako se pohřbívá osel, bude vyvečen a odhozen ven za jeruzalémské brány.*

Nemusíme pochybovat, že ti, kdo budou varovat - nejspíš daleko "civilnějšími" slovy - své bližní před následky svévole a nezodpovědnosti, sklídí podobný vděk jako kdysi proroci. Při nejmenším se dvěma věcmi nutno počítat: V době masových sdělovacích prostředků je daleko snazší umlčet

člověka než bylo tehdy, kdy musel každý mluvit na svou pusou. Také můžeme čekat námitku: "Nechte si své náboženské pravdy. Já nevěřím, mně se to netýká". Svět ovšem funguje stejně, ať věříme nebo ne. Zákony, které mu Bůh dal platí, i když jim říkáme zákony přírodní a společenské. A pravidlo "komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho požaduje" patří mezi ně. A že těm, kterým bylo mnoho dáno se to musí často připomínat, to je také (smutná) realita

- J. H., Jihlava -

Civilní služba

Začalo to jednoho listopadového dne roku devadesátého šestého, kdy jsem se po dlouhé době, už ani nevím proč, zajel podívat do PFS, která sídlí v budově jedné základní školy na Praze 3. (Pražskou fotografickou školu jsem navštěvoval od září 1993 do jara 1996.) Na dveřích té základky byla nalepena nabídka na civilní službu. Potřebovali někoho na drobnou údržbu školy. Tímto jsem se vlastně o civilní službu začal zajímat. Pan ředitel mě chtěl vzít, ale jelikož jsem díky Bohu zdrav, bylo značně nereálné, že bych mohl jít sloužit do školy. Veškeré naděje skončily, když mi pan ředitel oznámil, že již vzal na smlouvu nějakého pracovníka, který se zrovna přihlásil na inzerát. Hodně mě to mrzelo, ale jen chvíli. Vzápětí nato mi totiž pan Matějovič na OÚ Prahy 6 zcela konkrétně nabídl civilní službu v Ústavu sociální péče Zvíkovec. Jasně jsem věděl, že tam mám jít a pomáhat. Tomuto rozhodnutí předcházelo významné povzbuzení sestry Magdy z Církve bratrské, kde jsem se byl párkrát podívat. Mluvil o tom, abych se nebal a nezdráhal případně jít pracovat do nemocnice či do ústavu apod. Povzbudila mě svými čerstvými zkušenostmi z podobného zařízení. Bůh mě přivedl sem na Zvíkovec podivuhodným způsobem. Už jsem tady více než patnáct měsíců a byl to nejkrásnější čas mého dosavadního živo-

ta. Chtěl bych se s vámi o tuto radost podělit.

Obvykle všichni říkají, jaká je to tragédie, když přijdou na svět lidé s intelektovými mezerami. Tedy "mentálně postižení". Stále zřetelněji si uvědomuji, že všechny tyto lidské bytosti, byť nesoběstačné, zde rozhodně nejsou jen tak nahodile (evolucionista by možná řekl jako chyby "vývojového procesu"), či dokonce jako přítěž "zdravé" společnosti. Mají své významné místo a já za ně Bohu děkuji. Vidím, že jsou to Jeho děti.

Tady v ústavu bydlí holky - holčičky, dívky, slečny ve věku od čtyř let až po čtyřicet. Tak jak se poznáváme, máme se stále více rádi. Před příchodem jsem vůbec netušil, že žijí tak krásní a zcela jedineční lidé. Holky jsou krásné duševně, tělesně, ač si to mnozí nemyslí. Na první pohled se tak opravdu nemusí některé jevit. Všechny přezíravý postoj a předsudky o jejich neschopnosti a ubohosti z části pramení z naprosté neznalosti. Jsou bez přetvářky, mají mnoho citu, nejsou pyšné. Mají lásku a bezelstné srdce. Nesoustředí se na sebe, ale naopak na druhé a na okolí. Každá holka je jedinečná osobnost. Mnohé mají smysl pro hudbu, mnohé jsou šikovné - výtvarně nadané, jsou pracovitě. Je s nimi legrace, avšak nikoli ta běžná světská povrchní a vulgární. Asi není možné, aby si udržely zcela svou čistotu, dobrotu a jedinečnost, žijí-li v tomto dnešním světě. Vliv personálu, ale také zhoubné působení zbesílel televize se zvěšťující se absencí rozumu, dobra a krásy se chtě nechtě musí projevit a to mě mrzí. V nejmenším nechci jakkoli soudit lidi, co tu pracují, ale jak to bývá, jsou lepší a horší zaměstnanci. Jistěže se najdou i tací, co zde jsou převážně pro výplatu a pro pokecání si na sesterně, na terase před cigáru, či na skupinách. Díky za to, že jsou tady některé opravdu přející, svědomité a příjemné sanitářky, sestry a vychovatelky. Musím ještě vzpomenout i skvělé a hodné paní kuchařky.

Je nábledni, že v takovém zařízení, kde se pracovníci starají o mentálně postižené, je velká potencionální možnost hrubě zneužívat velmi omezené obrany svěřenek, či úplné neschopnosti bránit se a dožadovat se čehokoliv, a proto je nutné silné a svědomité vedení s přirozenou autoritou. Díky Bohu máme takovou vrchní sestru. Je to žena na pravém místě.

Je mi s děvčaty dobře, stále dostávám mnoho darů lásky. Práce je jak duševní, tak fyzická (obě těsně spojené), je tedy vyvážená. V oblasti hygieny se mi to nejdříve zdálo nejtěžší a některé holky jsem ze svého světského zdeformovaného povrchního pohledu považoval za ošklivé a nepřijemné. Pramenilo to opět především z neznalosti. Bůh mě vede k lásce, k správnému vztahu bez falešných předsudků. Mohu říci, že mi dává poznat velké tajemství - většina lidí těžko může mít ponětí. Pán Ježíš mě vychovává ve vnímání krásy, vede k opravdové lásce, ne k povrchní zamilovanosti na základě vzhledu, přitažlivosti apod. Tělo bez duše je jen materie - slupka. Opravdová krása je prosvětlena duší. (Pozn.: Když dnes vidím v televizi ty prázdné modelky, potopené ve své namyšlenosti, které chtějí být "miss", je mi špatně. Mimochodem jednu z nich jsem měl možnost poznat při focení do katalogu - neskutečné.)

A proto jsem holky začal záhy po nástupu fotit. Díky aktivitě paní zástupkyně ředitele vznikla výstava "Patří mezi nás". Část fotografií výstavy obsahuje katalog, jenž Vám posílám. Výběr fotek byl prováděn s ohledem na rodiče, kteří za děvčaty jezdí, občas si je berou domů nebo jsou i jinak aktivní. Těm pochopitelně měl udělat radost. Proto neobsahuje některé lepší portréty (mezi nimi také velké barevné fotografie). V lednu byla výstava v rokycanském muzeu, pak v budově Českého rozhlasu v Plzni, teď se jedná o Muzeu hl. m. Prahy. Jsou to většinou černobílé fotografie 24x30 cm a 30x40 cm. Vede-

40 ZÁPAS O DUŠI

ní ústavu mne také na podzim zaměstnalo focením pro ročenku, pojatou jako "Jeden běžný den", kterou též posílám.

Díky fotografování jsem se sblížil s děvčaty z "Domečku", kde civilka vůbec neslouží, což pro mne znamená velmi mnoho. V "Domečku" bydlí schopnější holky. Odvážil bych se říci, že ty holky jsou Bohem stvořeny především pro nás, pro naši výchovu a nápravu, pro naše uvědomění, pro růst lásky. Díky nim se přibližujeme Bohu. Ony svou dobrotou, opravdovostí, vděčností, přímostí, originalitou a krásou vypovídají o svém Tvůrci, který je i naším Stvořitelem. Ony dostaly do vínku méně inteligence, než bylo dáno nám. U někoho je ten rozdíl malý, u jiných větší, u některých dosti velký. My ovšem povětšinou a v širokém rozsahu svůj intelekt zneužíváme. Jejich pravdivost nás usvědčuje. Nejsou tu jen tak náhodně, nenarodily se jako nějaké "nedostatky přírody", jak si většina lidí myslí a staví přitom své mínění jen na mlhavých a mělkých pocitech. Jejich jedinečnou podobu a vlastnosti nepokládám za výsledek chyb a poruch v přenosu informace, zakódované v buněčném jádru. Každý, kdo se s nimi seznámí a pozná je, kdo není zaslepen přílišnou pýchou - soběstředností, by měl při přístupné mysli dojít k poznání, že ony jsou jedinečným dílem Božím.

- Dopis č. 0653, Ben -

Socioterapeutická komunita

Vážení a drazí,

... pracuji jako pečovatel v socioterapeutické komunitě, kde máme mladé lidi od dvaceti do čtyřiceti let. Jsou to různí lidé, někteří nemají kde bydlet, jiné nechce rodina přijmout a další se neumí zapojit do normálního života. Naše zařízení je přechod k samostatnosti a návod na spolužití v rodinném prostředí.

Začínalo se s muži, kteří byli převedeni z azylového domu. Byl vybudován denní režim s úklidem i menší pracovní

terapií, večerkou a budíčkem. Máme zde televizi, která by se měla při večerce vypínat. Klienti si vyprosili u pana vedoucího prodlouženou televizi i po večerce. Zajímalo mne, na co se tak těší. Byl to americký horor. Upozornil jsem vedoucího, že právě tento typ filmů není pro klienty vhodný. Byl jsem překvapen, že právě to pan vedoucí povolil narušeným mladým lidem. Co do svého srdce pouštíme, podle toho také vypadáme. V křesťanském prostředí by se takové výjimky neměly dělat. Druhý den klienti nechtějí vstávat a jejich práce i význam Božího slova padají jako hrách na zeď. Vždyť při ranní chvilce u Božího slova, která je dobrovolná, je u některých vidět zájem i požeňání.

Po příchodu žen do našeho zařízení byla brzy vidět změna chování. Boží chvílky byly opomíjeny a na scénu přišly žádosti očí, mysli a těla. Bylo jasné vidět "zapalování lýtek", polibky, vodění se za ruce.

Od příchodu žen mi bylo jasné, že jejich chování nemůžeme uhlídat. Dvojice se zamykaly na pokojích. Nemohl jsem k tomu mlčet a napsal jsem hlášení. Krev není voda, u klientů probíhá bouření krve a žádosti těla. Je třeba něco udělat. Kolegyně pečovatelka se jen zasmála a řekla, **to je svět, nemůžeme to tak brát**. Vedoucí má projekt a my musíme poslouchat. Když přijde někdo do jiného stavu, vím na koho to svedu.

Psycholožka hájila páry, které vznikly, že tak daleko to nemůže zajít, že by někdo přišel do jiného stavu. Zeptal jsem se jí, zda by za to dala ruku do ohně. Řekla, že raději ne. Nakonec vystoupil zástupce ředitele a pronesl, že vedení bylo ve Finsku a tam již měli své zkušenosti a od takového experimentu upustili. Zrušili mix ženy a muži, protože to nedělalo dobrotu.

Náš vedoucí začal jmenovat evangelické faráře, kteří s tím souhlasí. Prý je ve světě dost takových zařízení.

Co sám vím o křesťanských zařízeních ve Švýcarsku, Německu, Holandsku není mix doporučen ani praktikován. Křesťanská péče je zodpovědná jak za sebe, tak za druhé. Jakým právem připravujeme lidem, kteří jsou v mnoha směrech emocionálně narušeni, cestu k dalšímu hříchu? Případá mi to zde jako v lázních. Nikdo nepracuje, dobře se nají a má roupy. Při pracovní terapii mi připadají jako když jsou očkováni sérem na práci, ale na žádosti těla jsou jako ryby ve vodě.

Nechci tímto dopisem kritizovat dobré úmysly ani nikomu ubližovat, ale chci se držet Boží pravdy a vedení. Věřím, že byste na toto téma dovedli odpovědět a nasměrovat i nás na správnou cestu.

Zajímalo by mě, jestli máte s něčím podobným zkušenosti ze světa.

- *Váš věrný čtenář* -

- *Dopis č. 1122* -

SEKULARIZACE?

Sekularizace, čili zesvětštění, je pro věřící strašák i důležitý fenomén, s nímž se musíme vypořádat. Co to vlastně sekularizace je? Odpovědět se dá obsažným vědeckým pojednáním anebo velice stručně a zjednodušeně, tudíž také ne zcela přesně. Byly doby, kdy církev a křesťanské učení ovlivňovaly celou oblast života, kulturu, školství, politické struktury, hospodářství i veřejný život. Procesu nezávislosti na církvi v uvedených oblastech se začalo říkat sekularismus. Byl to jakýsi emancipační proces, od něhož si mnozí slibovali nezávislost na církvích a křesťanství, i na mravních normách, které křesťanství prezentuje. Jedná se rovněž o proces uvnitř křesťanských, zvláště protestantských církví, které pod vlivem liberální teologie začaly ustupovat z pozic biblického učení, jako jediné normy víry a života. Byly a jsou to tendence, které se chtějí zalíbit liberalismu a humanismu bez křesťanského přívlastku.

Křesťané byli často konfrontováni s nekřesťanským světem a museli se vypořádat se vztahem k němu. Buď si ho zneprátelili, nebo s ním splynuli, případně s ním nějak kooperovali, každá z těchto alternativ byla nebezpečná. Jak toto dilema řešili první křesťané v dobách rozpádající se římské říše? Byli řádnými občany, ctili císaře, pracovali ve všech povoláních, sloužili v armádě, ale svými mravními, křesťanskými postoji se lišili od pohanského světa, odmítli ducha okolního světa. Jen tak mohli nakonec zvítězit nad mocným římským impériem a předat poselství víry v Krista a křesťanské poselství dalším generacím - i nám.

Evangelické církve v západní a severní Evropě jsou velmi sekularizované, stačí nahlédnout do programů synodů, které řeší např. vztah k homosexualům ne podle biblických kritérií, ale podle názorů současné humanistické filozofie nebo libivého liberalismu. Významný evangelický teolog Wofhart Panneberg se domníval, že na počátku příštího tisíciletí dojde k zániku některých církevních struktur. Církev západní Evropy skutečně procházejí hlubokou krizí. K vyjádření příčin krize bychom potřebovali provést hlubokou analýzu, ale zjednodušeně a krátce bych příčinu vyjádřil jednou větou: vytržení z kořenů Kristových zásad evangelia a desatera Božích přikázání.

- *PŘÍTEL LIDU, duben 1998* -

MISIE A ŽIVOT MEZI AUKY

Psal se rok 1956. Pět misionářů se svědomitě připravovalo k evangelizaci kmene Auků. Aukové, indiánský kmen žijící v ekvádorském pralese, s velkou horlivostí chránili své území. Otráveným šípem zastřelili každého, kdo se k nim přiblížil. Žili ve velmi primitivních podmínkách, zcela izolovaní od ostatních lidí.

42 ZÁPAS O DUŠI

Misionáři Peter, Roger, Ed, Jim Eliot a Natanaiel Saint se seznámili s dívkou Dayumou, která od svého kmene uprchla. Naučila je svou rodnou řeč. Po několika návštěvách letadlem, když už mysleli, že jsou jim Aukové nakloněni, se misionáři rozhodli přistát na písečné pláži u řeky Kuraray, blízko kmenové osady. Bez problémů navázali první kontakt a čekali, že přijde ještě větší skupina. Z přístřešku, postaveného na stromě, byli v rádiovém spojení se svými manželkami. Když se po dva dny neozvaly, bylo za nimi vysláno druhé letadlo. Posádka zjistila tragický konec misionářů. Našla poničené letadlo a mrtvá těla.

Krátce poté se vdova Eliotová rozhodla v práci pokračovat. Nejprve poslala Dayumu, aby pro ni vyžádala u Auků povolení je navštívit. Dayuma riskovala život, protože ji Aukové mohli považovat za zrádkyni. Dayuma se však šťastně vrátila s dobrou zprávou: ženu s dítětem Aukové nepovažují za nebezpečí a Eliotová proto může přijít. Dayuma a Eliotová se svou dcerkou se tedy vydaly na pětidenní pochod pralesem za Auky. Ti jim skutečně neublížili, a tak jim ženy mohly začít vyprávět o Boží lásce.

Sestra Natanaiela Santa, Rachel, měla již v mládí vidění od Pána, že bude světlem indiánskému kmeni. Přijela do Quita a učila se řeč Auků. Když se paní Eliotová musela vrátit do civilizace, aby její dcera mohla chodit do školy, nastoupila Rachel na její místo. Žila pak 36 let s Auky ve stejných podmínkách jako oni. Stala se členem jejich rodiny. Protože jí ukázala cestu k Pánu Ježíši a byla jim tak světlem, dali jí jméno Nimo - Hvězda.

V roce 1994 Rachel Saintová onemocněla. Steve Saint, syn Natanaiela Santa, svou tetu několikrát navštívil. Velmi toužila po uzdravení, protože chtěla dokončit překlad obrázkové Bible pro děti. Brzy však odešla k Pánu. Steve okamžitě přiletěl, protože věděl,

že podle ekvádorských zákonů se pohřeb musí konat do čtyřiceti osmi hodin. Pohřeb se uskutečnil za přítomnosti celého kmene. Aukové zpívali písně, které je Nimo naučila. Obřad trval dvě a půl hodiny. Mnoho Auků chtělo totiž vydat své svědectví. Tři z vnuků misionářů jsou nyní kazatelé a byli zde přítomni. Jeden z nich na konci svého proslovu vyzval členy kmene, kteří se ještě nerozhodli pro Pána Ježíše, k obrácení. Komi, manžel Dayumy, řekl: "Nimo nám vysvětlila, jak máme věřit. Jen ti, co věří v Pána Ježíše, jdou do nebe. Teď už se směje, je šťastná, že je v nebi." Rachel Saintová byla pohřbena naproti pamětní desce, která připomíná smrt pěti misionářů.

Vyvstala ale otázka, kdo nastoupí na místo, které Nimo zanechala.

Steve Saint prožil Boží povolání k této službě. Steve má ekvádorskou státní příslušnost, a tak může do Ekvádoru přijet. Aukové ho navíc znají a důvěřují mu. Protože za svou tetou od mládí často jezdil, výborně ovládá i řeč Auků.

Kdo z nás by byl ochoten opustit přátele, majetek ... a jít do pralesa žít mezi Auky? Saintovi spolu se svými čtyřmi dětmi Boží povolání uposlechli a šli. V červenci 1995 přistáli v pralese. Pak po mnoho hodin pochodovali do Nemompade, které je uprostřed území, které Aukové obývají. Padesát mužů z kmene jim přišlo pomoci v uskutečnění velkého plánu.

Nejprve bylo potřeba vybudovat letiště pro malou Cessnu. Benzínovou pilou se kácely stromy a upravovala se půda, všechno ručně. Jakmile bylo letiště dokončeno, Steve mohl přivést další vybavení.

Pak byl na programu dům, který by se dal spíše popsat jako altán. Jediný rozdíl proti tomu, jak bydlí domorodci, je, že místo slámy nebo listů má střechu vyrobenou ze stanového plátna. Voda se čerpá z blízkého pramene, který je třeba chránit před znečištěním. Koupat se mohou v potoce. K osvětlení lze

použít pouze svíčky. Přátelé je však vybavili přepychem - velkou baterií, která se přes den nabije slunečním zářením. Mohou tak každý večer použít televizi či video. Podobně funguje i rádio - jejich jediné spojení s civilizací.

Sestra Ginny Saintová říká: "První týdny, když jsme ještě bydleli ve stanech, bylo pro mne nejtěžší zvyknout si na nezvyklou jednotvárnou stravu. Pěstují zde kukuřici, banány, burské oříšky a jucu (velký moučný kořen podobající se petrželi). Jako maso se tu jí tapír, ještěrky a ryby. Teď, když už je hotové letiště, přiveze Steve ještě rýži, brambory a jiné. Co mi nyní ale nejvíce chybí, je soukromí. V domě bez oken jsme neustále domorodcům na očích, a navíc je u nás stále plno návštěv. Přes den tak 5-10 a večer 20-60 lidí, žijeme tu jako jedna rodina." Domorodé ženy Ginny velmi milují. Vidí, jak se snaží se s nimi dorozumět. Těší je, když jde s nimi k potoku prát nebo když se nechá poučit, jak okopávat a sít kukuřici.

Ve všem pomáhaly po celé prázdniny i děti Saintových, které jsou ve věku 14 až 23 let. Pracovali při stavbě domu a domorodci obdivovali jejich ukázněnost. Nebylo jednoduché rozloučit se se dvěma staršími, kteří odjeli pokračovat ve svém studiu na univerzitě v USA. Mladší děti zůstávají s rodiči a budou studovat dálkově.

Nyní se dokončuje stavba malé ošetrovny, aby nebylo potřeba všechny pacienty vozit letadlem do Puyo. Pouze v případě operace jsou odvázeni do nemocnice HCJB v Shell Mera na okraji pralesa. Dalším projektem je malý obchod, který bude Steve letadlem zásobovat. Domorodci tak nebudou muset pochodovat šest hodin pralesem, kdykoli něco potřebují.

Pak by měla přijít na řadu škola. Školy, které již existují, mají jako učitele ateisty, kteří příkladem svého života soustavně ničí morálku, kterou misionáři zavedli.

Bratr Steve říká: "Jednou večer mě přišel navštívit Gikita, který byl tehdy

vedoucím skupiny, která zavraždila mého otce a ostatní misionáře. Teď už mu táhne na osmdesátku. S radostí pochopil vše, co se tu snažíme vybudovat. Objal mne kolem ramen a řekl mi: "Slyším o všem dobrém, co tu v Nemompade děláš. Teď jsi mne vzal do letadla a za půl hodiny jsem viděl všech patnáct vesnic. Kdybych šel pěšky, trvalo by mi to celý týden. Staráš se o nemocné, a to je dobré. Ale nezapomeň, že tvou největší povinností je ukázat mým vnukům a jejich potomkům, jak žít šťastně - v Pánu Ježíši Kristu, abych se s nimi jednou setkal v nebi v Boží přítomnosti. To je mým největším přáním. Pokračuj v dobrém díle, které jsi v Nemompade započal."

Sestra Fialová

*HCJB (Hlas And) v Ekvádoru.
Redakční zpracování pro Život víry
připravila Ráchel Bicová.*

K ZAMYŠLENÍ

... Udržujte svůj život stále otevřený pro Ježíše Krista a dejte pozor, abyste to jen nepředstírali. Čerpáte život z nějakého jiného zdroje než samotného Boha? Je-li zdroj vaší síly a svěžesti jinde, ani si neuvědomíte, že se z vašeho života vytratila Boží moc. Narodit se z Ducha znamená daleko více, než si obvykle myslíme. Nevycerpatelný zdroj Božího života nás udržuje naprosto svěží ke každému dílu, je naší inspirací a dává nám novou vizi.

... V duchovním životě je nejtěžší soustředit se na Boha, a Jeho požehnání nám to nejvíce ztěžuje. Problémy nás skoro vždy přivedou k Bohu, ale Jeho požehnání odvrací naši pozornost jinam. Základní poučení z Kázání na hoře je omezit všechny zájmy natolik, aby se naše mysl, srdce i tělo soustředily na Ježíše Krista.

- Oswald Chambers -

Zápas o duši najdete na internetu:
<http://www.bb.sanet.sk/zod/>

**Připomínky, objednávky časopisu, kazet s pořady HCJB
- Dobrá novina, knihy "Zápas o duši" adresujte:**

České země

**HCJB - ZoD Distribuce
P. & K. Steiger
Box 77
251 01 Říčany u Prahy**

Slovensko

**HCJB - ZoD Distribúcia
M. & A. Zavilla
Jiráskova 165/10
916 01 Stará Turá**

Dobrovolné příspěvky můžete poslat poukázkou "A"

Název účtu:

ZOD - HCJB World Radio

Číslo účtu:

Komerční banka Brno
96538-621/0100

Názov účtu:

HCJB Rádiosieť ZOD Slovensko

Číslo účtu:

VUB Trenčín, exp. Stará Turá
49134-202/0200

Novinová zásilka
poštovné hrazeno
v hotovosti
u pošty
Velká Bíteš

HCJB - Dobrou novinu denně zachytíte z Ekvádoru

RÁNO: v létě v 7:30, v zimě v 6:30, tj. 5:30 UTC: **9645 kHz - v pásmu 31 m.**

VEČER: v létě ve 20:30, v zimě v 19:30, tj. 18:30 UTC:
12 025 a 15 550 v pásmu 25 a 19 m.

Český rozhlas Plzeň připravujeme každou sobotu 7:00 - 8:00 a 21:00 - 22:00
Velmi krátké vlny (VKV/FM): **106,7 105,3 103,4 102,4 100,8 95,8 91,0 MHz**

Proglas (Brno, Hostýn a Praděd) v sobotu od 6:30 do 8:00 (VKV):
107,5 90,6 a 93,3 MHz

Zápas o duši na Internetu: **<http://www.bb.sanet.sk/zod/>**

ZÁPAS O DUŠI vydává nakladatelství A-ALEF, Bořivojova 29, Ostrava
Redaktoři Ing. Pavel a Klára Steigerovi, Hošťálkova 392/1a, 169 00 Praha 69
Jednatel Ing. Bohuslav Vlček, U stadionu 379, 595 01 Velká Bíteš

Tisknou OSTRAVSKÉ TISKÁRNÝ, Novinářská 7, Ostrava 1

Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ !**

Podávání novinových zásilek povoleno:

Oblastní správou pošt Brno č.j. P/2 - 3121/94 ze dne 13.9.1994.